

ΙΟΥΝΙΟΣ 2003

ΤΕΙ ΠΑΤΡΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΘΕΜΑ

ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ
ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ – ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ

ΕΠΟΥΔΑΣΤΕΣ :

ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΖΩΗ

ΠΑΠΑΪΩΑΝΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ:

ΤΟΓΙΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

*Μόνο αυτός που δεν κάνει καμία προσπάθεια
δεν αποτυγχάνει ποτέ*

ΕΝΝΟΙΑ-ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ-ΣΚΟΠΟΙ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Η λογιστική είναι ο κλάδος της εφαρμοσμένης οικονομικής επιστήμης κι έχει σαν αντικείμενο την ανάλυση των οικονομικών πράξεων και γεγονότων που γίνονται στην επιχείρηση από τη δράση της, στη συνέχεια δε τη διατύπωση και τη καταχώρησή τους στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης. Αποτελεί σύστημα γνώσεων, μέσα στα πλαίσια των οικονομικών, νομικών και κοινωνικών κανόνων, με γενικά παραδεκτές βασικές αρχές και μεθόδους, επισημάνσεως, αναλύσεως, καταγραφής ή υπολογισμού, παρακολουθήσεως και παρουσιάσεως λογιστικών πληροφοριών. Οι λογιστικές πληροφορίες, αποτελούν το θεμέλιο του οικονομικού λογισμού (ενός αρμονικού συνόλου υπολογισμών), και επιτρέπουν σε αυτούς που τις χρησιμοποιούν, να προβαίνουν σε διαπιστώσεις, κρίσεις και αποφάσεις, τόσο για την ιδιωτική, όσο και την κοινωνική οικονομική πολιτική, γιατί με αυτές συνδέονται η μικροοικονομία με τη μακροοικονομία.

Η λογιστική έχει εφαρμογή στους κάθε φύσεως και μορφής οικονομικούς οργανισμούς, που λέγονται και οικονομικές μονάδες. Οικονομικοί οργανισμοί είναι το εμπορικό κατάστημα, το περίπτερο, η βιομηχανία, η βιοτεχνία, το θέατρο, η τράπεζα, το νοσοκομείο, το ίδρυμα, το ιατρείο, το υπουργείο και πλήθος άλλων.

ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Η λογιστική τεχνική δεν είναι επινόηση των νεότερων χρόνων. Από την Αρχαιότητα εποχή τηρούνταν υποτυπώδεις λογιστικές καταχωρήσεις από τους άρχοντες των πόλεων, καθώς και από τους εμπορευόμενους. Ως αρχαιότερο μνημείο στην ιστορία της λογιστικής θεωρείται ο κώδικας του Χαμουραμπί, γραμμένος σε λίθινες στήλες, οι οποίες διασώθηκαν και φυλάσσονται στο μουσείο του Λούβρου. Ο κώδικας αυτός έχει χαρακτηριστεί, σαν το «πολυτιμότερο νομικό μνημείο της αρχαιότητας». Η χρονολογία του τοποθετείται στο έτος 1800 π.Χ. Τα κείμενά του δεν είναι βεβαίως αποκλειστικά λογιστικά, αλλά ρυθμίζουν εν γένει τις οικονομικές, νομικές και λοιπές σχέσεις των υπηκόων, ενδιαφέρουν όμως και τη λογιστική. Επίσης, στοιχεία γύρω από τη λογιστική έχουν αποκαλυφθεί στην Ιουδαία, τη Ν.Αμερική καθώς και σε άλλες χώρες και αναφέρονται βασικά, στη διαχείριση της περιουσίας των κρατών, των ναών και των βασιλιάδων.

Μεγάλη σπουδαιότητα για τη λογιστική παρουσιάζουν ακόμη οι πολυπληθείς λογαριασμοί της φαραωνικής διοικήσεως, της αρχαίας Αιγύπτου, καθώς και άλλων λαών, όπως τα μυκηναϊκά κράτη (Πύλος, Μινωϊκή Κρήτη, κτλ), οι Ασσύριοι, οι Πέρσες κλπ. Από όλες αυτές τις πηγές έχει σχηματισθεί σήμερα η πεποίθηση ότι από τα πολύ παλιά χρόνια τηρούνταν ορισμένες λογιστικές διαδικασίες, ακόμη δε ότι διενεργούνταν και λογιστικοί έλεγχοι στη διαχείριση των δημοσίων χρημάτων. Έχει διαπιστωθεί επίσης ότι και για τις συναλλαγές των εμπορευόμενων τηρούνταν λογαριασμοί, καθώς τούτο φαίνεται και από την όλη οργάνωση των αρχαίων πολιτειών, τα κολοσσιαία έργα πολιτισμού, τα οποία προκαλούσαν δαπάνες, καθώς και από τη σημαντική ανάπτυξη των συναλλαγών σε ολόκληρο το χώρο της Μέσης Ανατολής, από τη δεύτερη χιλιετηρίδα π.Χ.

Στην Αρχαία Αθήνα, υπάρχουν ενδείξεις, ότι είχαν θεσπιστεί λογαριασμοί, για να παρακολουθούνται οι διαχειριστές του δημόσιου χρήματος. Στην αρχαία Ρώμη χρησιμοποιούταν ένα απλό λογιστικό σύστημα για κατάρτιση λογαριασμών με δυο στήλες. Τα παλιότερα μ.Χ. λογιστικά στοιχεία βρίσκονται στις επιστολές του Γενοβέζου συμβολαιογράφου *Ansaldus Bollardus*, χρονολογούμενα από το 1157.

Σημειωτέον η λογιστική άρχισε να ακμάζει στις Φλαμανδικές και Ιταλικές πόλεις το 13^ο και 14^ο αιώνα, ως μέσο παρακολούθησης των εμπορικών συναλλαγών. Το 1494 ο Φραγκισκανός μοναχός *Luca Paciolo*, στο βιβλίο του «*Summa de Arithmetica Geometria Proportioni e Proportionalita*», που δημοσιεύθηκε στη Βενετία, περιγράφει τους πρώτους διγραφικούς λογιστικούς κανόνες. Το έργο του *Paciolo* ακολούθησαν κι άλλοι. Έτσι κατά το 16^ο αιώνα παρουσίασε σημαντική πρόοδο και είναι γνωστή ως Ιταλική λογιστική αποκαλούμενη συνάμα και κλασική λογιστική.

Η λογιστική έγινε αναγκαιότητα εξαιτίας της βιομηχανικής επανάστασης το 19^ο αιώνα, κατά τον οποίο άρχισε να διδάσκεται συστηματικά. Η αλματώδης στη συνέχεια ανάπτυξη των οικονομικών οργανισμών, συνέτεινε στην έρευνα σε θέματα λογιστικής και στη παρακολούθηση με αυτή, όχι μόνο των μετρητών και δοσοληψιών, αλλά και της περιουσίας και των οικονομικών αποτελεσμάτων. Έτσι διαμορφώθηκε η σχέση της περιουσίας που είναι **Ενεργητικό = Παθητικό + Καθαρή Περιουσία.**
(E = Π + Κ.Π)

Στο σημείο αυτό κρίνεται σκόπιμο να αναφερθούν τα κυριότερα έργα λογιστικής τα οποία σημείωσαν σταθμό στην εξέλιξη του κλάδου «*La science des negociants et tenerus de livres* ».

Η επιστήμη των εμπορευομένων και των λογιστικών, γραμμένο από το Delaporte το 1713, με το οποίο γίνεται και η διάκριση των λογαριασμών κεφαλαίου, προσώπων και πραγμάτων. «*La tenue es livres rendue facile*». Ακόμα η τήρηση των λογιστικών βιβλίων με απλό τρόπο από τον Degrange το 1793 που αναφέρεται στο ενιαίο βιβλίο «Ημερολόγιο- Καθολικό», το οποίο βραδύτερα ονομάστηκε «Αμερικανικό σύστημα». «*Essai sur la comptabilite*». Δοκίμιο λογιστικής από τον Lusignan το 1852 με το οποίο το συγκεντρωτικό σύστημα εγγραφών έλαβε τη μορφή με την οποία εφαρμόζεται σήμερα στη πράξη «*Inventaire Perpetue*».

Η διαρκής απογραφή από τον Gueulin. Η εφαρμογή του συστήματος των διαδοχικών ισολογισμών, μελέτη για την ανάλυση των οικονομικών πράξεων, κατάργηση του παλιού κανόνα. «*πας ο λαμβάνων χρεούται και ο δίδων πιστούται*». Με τους Goffy 1833, Guilbaut και Leautey 1865 αναπτύσσεται η θεωρία των λογαριασμών με βάση την εξίσωση του κυκλώματος.

Τα ακαθάριστα έσοδα (κύκλος εργασιών) μείον τις δαπάνες εκμεταλλεύσεως ίσον αποτελέσματα χρήσεως. Άλλοι συγγραφείς της λογιστικής, οι οποίοι με τα έργα τους προσέφεραν τα μέγιστα στην εξέλιξη και στη θεωρητική ανάπτυξη και θεμελίωση της λογιστικής, είναι οι Savary, Barreme, Quieney, Deplenque, Bellay, Besta, Cerboni, Villa, Pisani, Faure, Penglaou.

Σχετικά με την ιστορία της λογιστικής κρίνουμε σκόπιμο να προσθέσουμε την περίπτωση συντάξεως ισολογισμού, με λογαριασμό αποτελεσμάτων. Η παρουσίαση αυτή του ισολογισμού, με χρονολογία 31 Ιανουαρίου 1399, είναι χαρακτηριστική των απόψεων που επικρατούσαν την εποχή εκείνη, οι οποίες δεν φαίνεται να απέχουν βασικά από τις σύγχρονες απόψεις σχετικά με την κατάταξη των στοιχείων του ισολογισμού.

Σύγχρονη εξέλιξη. Τα κυριότερα θέματα της σύγχρονης λογιστικής η οποία έχει εμπλουτισθεί με πληθώρα ειδικών συγγραμμάτων, είναι τα ακόλουθα.

- *Τεχνική της λογιστικής επαληθεύσεως του οικονομικού προγραμματισμού.*
- *Λογιστική μηχανογραφία.*
- *Ελεγκτική.*
- *Φοροτεχνική λογιστική.*
- *Πρότυπο κόστος.*
- *Εθνικοί λογαριασμοί.*
- *Λογιστικά σχέδια.*
- *Ενιαίοι κανόνες συντάξεως και εμφανίσεως του «Ισολογισμού» του λογαριασμού «Γενικής εκμετάλλευσης», «Αποτελεσμάτων χρήσης», «Πίνακα διαθέσεως των αποτελεσμάτων», κλπ.*

Το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, έγινε πλέον πραγματικότητα για τη χώρα μας.

Με το Π.Δ. 1123/1980 καθορίστηκε το περιεχόμενο του Ε.Γ.Α.Σ. αλλά και η ημερομηνία ενάρξεως προαιρετικής εφαρμογής η 1^η Ιανουαρίου 1982. Με το νόμο 1882/1990 παρ.7, το Ε.Γ.Α.Σ. καθίσταται υποχρεωτικής εφαρμογής, για τις ανώνυμες εταιρίες και τις εταιρίες περιορισμένης ευθύνης, από την εταιρική χρήση που αρχίζει μετά την 31^η Δεκεμβρίου 1990.

Κατ' εξαίρεση, οι εταιρίες, στις δραστηριότητες των οποίων περιλαμβάνεται και η παραγωγή προϊόντων, καθώς και η εκμετάλλευση ξενοδοχείων, υποχρεώνονται, να εφαρμόζουν το Ε.Γ.Α.Σ. μετά την 31^η Δεκεμβρίου 1991. Οι τραπεζικές επιχειρήσεις εξαιρούνται από την υποχρέωση εφαρμογής του Ε.Γ.Α.Σ. Τα τελευταία τριάντα χρόνια η λογιστική παρουσίασε θεαματικές εξελίξεις, οι οποίες αναμένονται θεαματικότερες στα επόμενα χρόνια.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ

Η ελληνική νομοθεσία βράδυνε αρκετά στην αναγνώριση της λογιστικής. Θέματά της κάλυπτε στοιχειωδώς ο Εμπορικός Νόμος. Πρόσδος σημειώθηκε με τους νόμους 602/1915 « Περὶ συνεταιρισμῶν » και 2190/1920 « Περὶ Ανωνύμων Εταιριῶν ».

Το 1948 για πρώτη φορά καθιερώθηκε με το ΝΔ 578/1948 « Περὶ τηρήσεως λογιστικῶν βιβλίων ὑπὸ των επιτηδευματιῶν », το σύστημα τηρήσεως λογιστικῶν βιβλίων, πέρα ἀπὸ τους συνεταιρισμούς και τις Α.Ε. Την ἴδια χρονιά ἰσχυσε και ο 810/1948 « Περὶ συγκεντρώσεως φορολογικῶν στοιχείων ».

Με το ΒΔ της 7/7/1952 κωδικοποιήθηκαν οι πιο πάνω διατάξεις ὅπως εἶχαν συμπληρωθεῖ με τις διατάξεις των ΑΝ 1211/1949, 880/1949 και του Ν 1681/1951, σε ενιαίο κείμενο με τον τίτλο « Κώδιξ Φορολογικῶν Στοιχείων ».

Ο Κ.Φ.Σ. του 1952 τροποποιήθηκε με το ΒΔ της 27/4/1956, που ἰσχυσε μέχρι το 1968. Για

το διάστημα ἀπὸ 1/1/1968 μέχρι 31/12/1968, ἰσχυε παράλληλα με τον ΑΝ 238/1067.

Απὸ την 1/1/1969 ἰσχυσε το ΝΔ 4/1968 « Περὶ Κώδικος Φορολογικῶν Στοιχείων », μέχρι και το 1977, με τροποποιήσεις που έγιναν με το ΝΔ 406/1974.

Απὸ την 1/5/1977 μέχρι 30/6/1992 ἰσχυσε το ΠΔ 99/1977 « Περὶ Κώδικος Φορολογικῶν Στοιχείων », με τις τροποποιήσεις που έγιναν με τα ΠΔ 218/1982 και 256/1986.

Το ἔτος 1980 έγινε το τεράστιο άλμα με την εισαγωγή του θεσμοῦ στην Ελλάδα του Γενικοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου, που θεσπίστηκε με τα ἄρθρα 47, 48, 49 του Ν 1014/1980.

Στις 15/12/1980 στο 283/τ.Α. ΦΕΚ δημοσιεύθηκε το Π.Δ. 1123 «Περί ορισμού του περιεχομένου και του χρόνου ενάρξεως της προαιρετικής εφαρμογής του Ε.Γ.Α.Σ. Η ημερομηνία ενάρξεως της προαιρετικής εφαρμογής του διατάγματος προβλέπεται ότι θα είναι η 1/1/1982.

Στο Ε.Γ.Α.Σ. προβλέπονταν ότι τα έννομα αποτελέσματα επέρχονται, εφόσον η εφαρμογή αυτή γνωστοποιηθεί με έγγραφο στο Υπουργείο Εμπορίου, και στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. ή στη Δ.Ο.Υ. της έδρας της οικονομικής μονάδας. Η γνωστοποίηση αυτή περιλαμβάνει τα στοιχεία της οικονομικής μονάδας (επωνυμία, έδρα, διεύθυνση), την ημερομηνία ενάρξεως της εφαρμογής του Γ.Α.Σ. και τα μέρη ή τα κεφάλαιά του που εφαρμόζονται.

Το Γ.Α.Σ. με το σχέδιο των λογαριασμών, το προσάρτημα του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσεως, το σαφή ορισμό των οικονομικών και λογιστικών όρων κλπ, που έχουν επιλεγεί με κοινωνικοοικονομικά κριτήρια, εξυπηρετεί σε σημαντική έκταση τους σύγχρονους σκοπούς της λογιστικής.

Ακόμη η εναρμόνιση της λογιστικής, με τη λογιστική των χωρών της Ε.Ο.Κ. που έγινε με το Γ.Α.Σ. και τα κλαδικά λογιστικά σχέδια των ασφαλιστικών και τραπεζικών επιχειρήσεων, σύμφωνα με την 4^η κατευθυντήρια οδηγία της Ε.Ο.Κ., καθώς και η παράθεση ομοειδών λογιστικών πληροφοριών, θα συντελέσουν στη προώθηση ερευνών και μελετών. Οι πληροφορίες που θα προκύψουν θα στηρίζονται σε σταθερές και με επιστημονικό τρόπο βάσεις για τη λήψη κοινωνικοοικονομικών στοιχείων, εξαγωγή συμπερασμάτων και λήψη αποφάσεων.

Ο Νόμος 2190/1920 περί Α.Ε τροποποιήθηκε και συγχρονίστηκε με το Γ.Α.Σ.

με τα ΠΔ 409/1987, το ίδιο και ο Ν 3190/1955 περί ΕΠΕ με το ΠΔ 419/1986.

Με το Ν 1819/1988 συστήθηκε στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας ειδικό όργανο με την ονομασία Εθνικό Συμβούλιο Λογιστικής (Ε.ΣΥ.Λ), έργο του οποίου είναι η παρακολούθηση των εξελίξεων της λογιστικής επιστήμης, η κατάρτιση κλαδικών λογιστικών σχεδίων, η έκδοση γνωμοδοτήσεων, λογιστικών οδηγιών, ερμηνευτικών οδηγιών, κλπ, τόσο για την εφαρμογή όσο και για την εξέλιξη του Ε.Γ.Λ.Σ. και της λογιστικής επιστήμης και τεχνικής.

Με το Ν 1996/1991 ιδρύθηκε το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών (Σ.Ο.Ε) για τον έλεγχο των μεγάλων επιχειρήσεων και οργανισμών.

Σήμερα με το ΠΔ 186/1992, Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων (Κ.Β.Σ) που είναι εναρμονισμένο με το Γ.Λ.Σ., έχουν ανοίξει οι δρόμοι της λογιστικής επιστήμης για παραπέρα πρόοδο.

Πρέπει όμως το Ε.Γ.Λ.Σ., που τόσο προώθησε τη λογιστική, να μη θεωρείται πανάκια, αλλά η επιστήμη να το συγχρονίζει και να το βελτιώνει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

*Περισσότερη ζημιά προκαλεί όταν δεν κάνεις τίποτε,
παρά όταν κάνεις πολλά*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Η επιχείρηση είναι η οικονομική μονάδα η οποία διαθέτει κατάλληλα συγκροτημένη περιουσία (συντελεστές παραγωγής) για την παραγωγή και διάθεση στην αγορά οικονομικών αγαθών με κίνητρο το κέρδος του φορέα της. Είναι ένας οργανωμένος συνδυασμός υλικών μέσων και ανθρώπινης εργασίας και αποτελούν ένα αδιαίρετο ενιαίο σύνολο.

1.2 ΟΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Στις επιχειρήσεις άνθρωποι και μέσα πραγματοποιούν πολύπλοκες εργασίες. Οι εργασίες αυτές διαχωρίζονται σε ομάδες ίδιου αντικειμένου, τις λειτουργίες.

Λειτουργία είναι αλληλοσυνδεόμενες εργασίες κοινού αντικειμένου και στόχου που επιτελούνται από τους ανθρώπους και τα άλλα μέσα που διαθέτει η επιχείρηση.

Από τη σωστή ή όχι εκτέλεση των λειτουργιών εξαρτάται η πορεία της επιχείρησης.

Οι βασικές λειτουργίες των επιχειρήσεων είναι :

- 1. Χρηματοοικονομική ή κεφαλαιοδοτική λειτουργία. Ασχολείται με την ανεύρεση, συγκέντρωση και σωστή διαχείριση των χρηματικών κεφαλαίων.*
- 2. Λειτουργία εφοδιασμού. Φροντίζει για την προμήθεια αγαθών.*

3. *Παραγωγική λειτουργία.* Ασχολείται με τον μετασχηματισμό υλών σε έτοιμα προϊόντα.
4. *Λειτουργία διάθεσης.* Φροντίζει για τη διάθεση των αγαθών, εμπορευμάτων, προϊόντων ή υπηρεσιών.
5. *Διοικητική λειτουργία.* Ασχολείται με τη διοικητική εξυπηρέτηση και συντονισμό όλων των λειτουργιών.

1.3 ΟΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ ΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

Κάθε επιχείρηση θεωρείται για τη λογιστική σαν ιδιαίτερο πρόσωπο σαν ξεχωριστή μονάδα αυτοτελή. Η έννοια αυτή της επιχείρησης σαν ξεχωριστή, με αυτοτέλεια μονάδα είναι απαραίτητη για τις παραπέρα διακρίσεις της λογιστικής δηλαδή για τα εξειδικευμένα θεμελιακά λογιστικά θέματα.

Επομένως όπως κάθε επιστημονικός τομέας, έτσι και η Λογιστική διαιρείται σε ειδικούς κλάδους για συστηματικότερη μελέτη των επιμέρους θεμάτων, αλλά και για εκπαιδευτικούς λόγους.

Οι κυριότεροι κλάδοι στους οποίους διαιρείται η λογιστική είναι οι εξής

1) Διοικητική λογιστική (managerial accounting ή management accounting) Είναι ο κλάδος ο οποίος ασχολείται με την παροχή λογιστικών πληροφοριών στη διοίκηση των οικονομικών μονάδων. Δηλαδή, η διοικητική λογιστική αποσκοπεί στο να ικανοποιήσει τις πληροφοριακές ανάγκες εκείνων των χρηστών των λογιστικών πληροφοριών που ανήκουν στην πρώτη ομάδα. Μεταξύ των θεμάτων που πραγματεύεται η διοικητική λογιστική είναι και η κοστολόγηση των παραγόμενων προϊόντων αλλά και των προσφερόμενων υπηρεσιών.

2) Χρηματοοικονομική λογιστική ή γενική λογιστική (financial accounting ή general accounting). Είναι ο κλάδος της λογιστικής ο οποίος ασχολείται με την παροχή χρηματοοικονομικών, κατά κανόνα, πληροφοριών οι οποίες αναφέρονται στις οικονομικές μονάδες, με σκοπό να υποβοηθήσει κυρίως τους ενδιαφερόμενους εκείνους που ευρίσκονται εκτός των οικονομικών μονάδων να λάβουν ορθές οικονομικές αποφάσεις. Επομένως σύμφωνα με τον ορισμό αυτόν, ο αντικειμενικός σκοπός της χρηματοοικονομικής λογιστικής είναι να παράσχει πληροφορίες κυρίως σε εκείνους που ευρίσκονται εκτός των οικονομικών μονάδων δηλαδή αυτούς ανήκουν στη δεύτερη ομάδα των χρηστών των λογιστικών πληροφοριών. Οι πληροφορίες της χρηματοοικονομικής λογιστικής γνωστοποιούνται στους ενδιαφερόμενους με τις λογιστικές καταστάσεις δηλαδή τις λογιστικές εκθέσεις της δεύτερης κατηγορίας. Η χρηματοοικονομική λογιστική ενώ ασχολείται με όλες τις οικονομικές μονάδες, εντούτοις το ενδιαφέρον της στρέφεται κατ' εξοχήν προς τις επιχειρηματικές μονάδες. Η προτίμηση αυτή οφείλεται κυρίως στο ότι εξελικτικά η ανάπτυξη των λογιστικών αρχών, μεθόδων και διαδικασιών, που εφαρμόζει η χρηματοοικονομική λογιστική, στηρίχθηκε σε αυτή την κατηγορία των οικονομικών μονάδων.

3) Φοροτεχνική λογιστική (tax accounting)

Ο κλάδος αυτός ασχολείται με τη μελέτη των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας και των επιπτώσεων που έχουν αυτές στη δραστηριότητα των οικονομικών μονάδων.

4) Ελεγκτική (auditing)

Είναι ο κλάδος με τον οποίο διατυπώνεται ο έλεγχος της ορθής ή μη παρουσίας της οικονομικής θέσης και των αποτελεσμάτων δράσεως μιας οικονομικής μονάδας σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές και την διοικητική πολιτική. Επίσης ασχολείται με την ανακάλυψη λαθών και ατασθαλιών.

5) Δημόσια ή Κυβερνητική λογιστική (governmental accounting)

Ο κλάδος αυτός ασχολείται με τη μελέτη των ειδικών λογιστικών θεμάτων, όπως του προϋπολογισμού και του απολογισμού των εσόδων και εξόδων του κράτους, των οργανισμών τοπικής αυτοδιοικήσεως και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου.

1.4 ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΤΥΠΙΚΟΥ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

Σύμφωνα με τις διακρίσεις της λογιστικής και τις λειτουργίες της επιχειρήσεως μπορούν να ταξινομηθούν οι εργασίες του τυπικού λογιστηρίου ως εξής:

1. Καταγραφή περιουσίας.

Στα λογιστικά βιβλία ύστερα από σχολαστική ταξινόμηση, καταμέτρηση και αποτίμηση γίνεται η καταγραφή των περιουσιακών στοιχείων των επιχειρήσεων, αναλυτικά (απογραφή) και συνοπτικά (ισολογισμός) κυρίως στην αρχή και στο τέλος της διαχειριστική χρήσης (στατική μορφή περιουσίας). Δηλαδή η απογραφή είναι η λεπτομερής εξακρίβωση, καταμέτρηση, καταγραφή και αποτίμηση όλων των στοιχείων του ενεργητικού και του παθητικού μιας επιχείσεως. Ενώ ο ισολογισμός είναι ο πίνακας που δείχνει τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού με την αξία τους και στο ίδιο νόμισμα σε συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

2. Παρακολούθηση των λογαριασμών.

Κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης κάθε περιουσιακό στοιχείο και κάθε έξοδο και έσοδο, παρακολουθείται ξεχωριστά και με ειδικό τρόπο μέσα από ειδικά λογιστικά βιβλία, τα καθολικά. Έτσι έχουμε άμεση αντίληψη των μεταβολών των στοιχείων για περαιτέρω εκτιμήσεις. (δυναμική μορφή περιουσίας). Άρα το γενικό καθολικό είναι ένα βιβλίο που περιλαμβάνει τους γενικούς λογαριασμούς της επιχειρήσεως.

3. Έκδοση και λήψη παραστατικών.

Καθημερινά το λογιστήριο εκδίδει και λαμβάνει πολλά παραστατικά. Εντυπα δηλαδή που πιστοποιούν τις συναλλαγές. Είναι μια εργασία ρουτίνας αλλά πρωταρχικής σπουδαιότητας.

4. Παρακολούθηση και καταγραφή των συναλλαγών.

Από τα παραστατικά γνωρίζουμε το είδος και τον αριθμό των συναλλαγών που έγιναν μέσα στη διαχειριστική χρήση. Οι συναλλαγές αυτές καταγράφονται στα λογιστικά βιβλία με ημερολογιακή σειρά και με ειδικό λογιστικό τρόπο.

5. Σύνταξη ισοζυγίων και λοιπών καταστάσεων ελέγχου.

Σε τακτά χρονικά διαστήματα, το πολύ ανά μήνα, συντάσσονται ισοζύγια και άλλες καταστάσεις ελέγχου συμφωνίας για την ορθή μεταφορά των ποσών των λογαριασμών από ένα λογιστικό φύλλο σε ένα άλλο και των περιληπτικών λογαριασμών με το σύνολο των λογαριασμών στους οποίους ο κάθε ένας έχει αναλυθεί. Το ισοζύγιο είναι ο περιληπτικός πίνακας (μέσο ελέγχου) που καταγράφονται όλοι οι λογαριασμοί του γενικού καθολικού με τα αντίστοιχα αθροίσματα χρέωσης και πίστωσης καθώς και τα υπόλοιπα τους.

Συμπερασματικά το άθροισμα των ποσών της χρέωσης όλων των λογαριασμών του γενικού καθολικού είναι ίσο με το άθροισμα των ποσών της χρέωσης του ημερολογίου και το άθροισμα της χρέωσης του συνόλου του γενικού ισοζυγίου. Αντίστοιχα το ίδιο συμβαίνει και με το άθροισμα της πίστωσης.

6. Μισθοδοσία.

Συνήθως κάθε εβδομάδα, δεκαπενθήμερο ή μήνα γίνεται η εργασία η σχετική με την μισθοδοσία : σύνταξη μισθολογικών καταστάσεων, φροντίδα για την αγορά ενσήμων και συμπλήρωση των σχετικών εντύπων και καταγραφή τέλος της μισθοδοσίας στα λογιστικά βιβλία.

7. Εργασίες διεκπεραίωσης των υποχρεώσεων προς το δημόσιο.

Υπολογίζονται και αποδίδονται προς το δημόσιο φόροι, τέλη και εισφορές. Συντάσσονται και υποβάλλονται δηλώσεις και βεβαιώσεις εισοδημάτων, αποδοχών, φόρου προστιθέμενης αξίας κλπ.

8. Κοστολόγηση.

Στα λογιστήρια των επιχειρήσεων κυρίως του δευτερογενούς τομέα της παραγωγής, γίνονται λογιστικά και εξωλογιστικά οι προϋπολογισμοί και ο προσδιορισμός του κόστους όταν δεν υπάρχει ειδικό τμήμα για το σκοπό αυτό.

9. Χρηματοοικονομικές εργασίες.

Παρακολουθούνται τα δάνεια που λαμβάνονται από την επιχείρηση ή χορηγούνται από αυτή, γίνεται υπολογισμός των τόκων, ο προσδιορισμός της αξίας των μεσιτείων, προμηθειών κ.λ.π

10. Σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων.

Στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης γίνεται η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων (αποτελέσματα χρήσης). Η εργασία αυτή είναι μία από τις κυριότερες λογιστικές εργασίες και γίνεται από υπεύθυνα άτομα .

11. Εκτίμηση και αξιολόγηση αποτελεσμάτων.

Στο τέλος γίνεται από το λογιστήριο εκτίμηση και αξιολόγηση της πορείας των λογιστικών εργασιών και των αποτελεσμάτων που προέκυψαν και στη συνέχεια τα συμπεράσματα και οι προτάσεις του τμήματος κατατίθενται στη Γενική Διεύθυνση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

*Η παιδεία είναι το μόνο κτήμα του ανθρώπου
που δεν μπορεί να του το αφαιρέσει κανείς*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΜΕΘΟΔΩΝ

Κάθε επιχείρηση πρέπει να επιλέξει τη λογιστική μέθοδο και το λογιστικό σύστημα που προσδιορίζει το είδος, την έκταση των εργασιών της και τις ιδιαίτερες συνθήκες λειτουργίας της. Ανάλογα με τη μέθοδο που ακολουθεί η λογιστική υπηρεσία της επιχείρησης υπάρχει η απλογραφική μέθοδος και η διπλογραφική μέθοδος σύμφωνα με το μέγεθος, το είδος και τις νομοθετικές επιταγές. Επιπλέον υπάρχει η βελτιωμένη ή στατιστική απλογραφία του Ελβετού καθηγητού του Πολυτεχνείου της Ζυρίχης και γεωργοοικονομολόγου E.LAUR, η οποία εφαρμόζεται στις γεωργικές επιχειρήσεις και εκμεταλλεύσεις.

Κατά καιρούς είχαν επινοηθεί και μερικές άλλες μέθοδοι, οι οποίες έχουν μόνο ιστορική αξία. Οι κυριότερες είναι η λογισμογραφία και στατιογραφία.

Σύμφωνα με τις νεώτερες απόψεις και ειδικά κατά τον RIERRE GARNER λογιστικό σύστημα είναι κάθε οργανικό σύνολο βιβλίων και στοιχείων που επιτρέπουν την χρονολογική εγγραφή των γεγονότων ευθύς αμέσως όταν η λογιστική λάβει γνώση αυτών.

Όπως έχει προαναφερθεί η ανάπτυξη των λογιστικών μεθόδων πραγματοποιήθηκε στις Ιταλικές και Φιλανδικές πόλεις το 14^ο με 15^ο αιώνα με διγραφικές εγγραφές. Πότε επινοήθηκε και πότε επικράτησε η διγραφική μέθοδος δεν είναι σαφές. Είναι όμως εξακριβωμένο ότι αυτή προϋπήρχε τηρούμενη ως επαγγελματικό μυστικό.

2.2 ΔΟΓΙΣΤΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

Η λογιστική μέθοδος αποτελεί μηχανισμός λογιστικών εγγραφών που υποδεικνύει τον τρόπο πραγματοποίησης λογιστικών εγγραφών. Είναι το σύνολο των αρχών που στηρίζουν και διέπουν τη λογιστική οργάνωση μιας επιχείρησης και τη μορφή με την οποία εμφανίζονται οι συναλλαγές στα λογιστικά βιβλία της. Τα λογιστικά βιβλία καταχωρούν λογιστικά γεγονότα με τη μορφή λογιστικών εγγραφών που προκύπτουν από δικαιολογητικά έγγραφα. Η καταχώρηση ή εγγραφή είναι η πρωτότυπη αποτύπωση ή παρουσίαση μιας οικονομικής συναλλαγής στα βιβλία του οικονομικού οργανισμού.

Στην απλογραφία ο επιχειρηματίας αρκείται στην τήρηση ενός μόνο ή περισσότερων λογιστικών βιβλίων από τα οποία να μπορεί να αντλεί ορισμένες πληροφορίες επιθυμητές σε αυτόν, όπως ποίοι είναι οι πιστωτές του, χωρίς να έχει απαίτηση για πλήρη γνώση για όλα τα περιουσιακά του στοιχεία.

Όμως οι οικονομικές πράξεις που γίνονται στην επιχείρηση έχουν σαν άμεσο αποτέλεσμα μια συνεχόμενη κίνηση στα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού. Κάθε οικονομική πράξη μεταβάλλει δυο στοιχεία της επιχείρησης που παρακολουθούνται στους αντίστοιχους λογαριασμούς σύμφωνα με τη διγραφική μέθοδο. Σε αυτές τις περιπτώσεις και απαραίτητα στις μεγάλες επιχειρήσεις ο επιχειρηματίας θέλει να γνωρίζει την κατάσταση στην οποία βρίσκεται κάθε ένα από τα περιουσιακά του στοιχεία οπότε δημιουργεί κατάλληλους λογαριασμούς για την παρακολούθηση των στοιχείων αυτών και επομένως για όλα τα περιουσιακά δημιουργούνται αντίστοιχοι λογαριασμοί.

Οι λογαριασμοί αυτοί χρεώνονται και πιστώνονται κατά τον γνωστό τρόπο και καμία δε οικονομική πράξη δεν γίνεται χωρίς να καταχωρηθεί αντίστοιχα σε σχετικό λογαριασμό.

Πάνω στα διάφορα λογιστικά συστήματα εφαρμόζονται τρεις βασικές τεχνικές.

Οι τρεις βασικές μορφές λογιστικής Τεχνικής είναι:

- 1 Η τεχνική της λογιστικής βάσει μεταφορών από βιβλίο σε βιβλίο.
- 2 Η τεχνική της διατύπου λογιστικής ή αλλιώς της λογιστικής βάση της αποτυπώσεως.
- 3 Η τεχνική των διάτρητων δελτίων και της ηλεκτρονικής επεξεργασίας.

2.3 ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΑ

Οι λογιστικές μέθοδοι που εφαρμόζονται στις επιχειρήσει διακρίνονται στην απλογραφική και διγραφική.

Η απλογραφία είναι η απλούστατη μέθοδος της οποίας τα χαρακτηριστικά είναι τα εξής : αρκείται στο να παρακολουθεί τους προσωπικούς λογαριασμούς χρεώστες, πιστωτές, ταμείο και άλλα. Η απλογραφία αρκείται να παρουσιάζει την οικονομική θέση της με τους συναλλασσόμενους με αυτήν, δηλαδή τις οφειλές της και τις απαιτήσεις της, την παρακολούθηση των οποίων επιτυγχάνει με τήρηση προσωπικών λογαριασμών. Δηλαδή μπορεί να εφαρμόζεται σε πολύ μικρές επιχειρήσεις ιδιαίτερα παροχής υπηρεσιών και αγοράς αγαθών για μεταπώληση. Είναι η μέθοδος με την οποία παρακολουθείται είτε ένας λογαριασμός π.χ είτε αγορές, είτε περισσότεροι λογαριασμοί π.χ πελάτες προμηθευτές, ταμείου κλπ.

Τις μεταβολές των άλλων περιουσιακών στοιχείων δεν παρακολουθούνται με εγγραφές στο ημερολόγιο και το γενικό καθολικό αλλά σε πρόσθετα ειδικά βιβλία.

Η απλογραφική μέθοδος είναι σε θέση να παρουσιάσει το οικονομικό αποτέλεσμα της οικονομικής μονάδας στην οποία εφαρμόζεται, συγκρίνοντας τις δύο διαδοχικές απογραφές (αρχική και τελική). Κύριο γνώρισμα της μεθόδου αυτής δεν είναι ότι γίνονται εγγραφές που αφορούν ένα μόνο λογαριασμό γιατί υπάρχουν και παραλλαγές αλλά το ότι δεν γίνονται εγγραφές για τις μεταβολές της καθαρής περιουσίας δηλαδή για τα παρογόμενα από τις συναλλαγές αποτελέσματα. Με άλλα λόγια είναι άγνωστες οι πηγές που προέρχονται τα αποτελέσματα αφού δεν λειτουργούν λογαριασμοί αποτελεσμάτων που γίνονται στην καθαρή περιουσία από τις οικονομικές συναλλαγές, έτσι είναι αδύνατος ο προσδιορισμός των αποτελεσμάτων καθώς και η προέλευση του.

Στην απλογραφία είναι δύσκολος, αν όχι αδύνατος και αναποτελεσματικός έλεγχος για τη διαπίστωση της ορθής καταχωρήσεως των εγγραφών αλλά και στα θέματα ουσίας της διαχειρίσεως καθώς και στη σύνταξη κοστολογίων για την ορθή παρακολούθηση της παραγωγής. Συμπερασματικά δεν μπορούμε να ξέρουμε σε κάθε χρονική στιγμή τη θέση κάθε στοιχείου της οικονομικής κατάστασης της επιχείσεως και αυτό γιατί δεν λειτουργούν όλοι οι λογαριασμοί.

Θεωρούν μερικοί ότι το χαρακτηριστικό γνώρισμα της απλογραφίας είναι ότι κάθε συναλλαγή απεικονίζεται όχι με διπλή εγγραφή (χρέωση και πίστωση), αλλά με μια μόνο εγγραφή σε ένα και μόνο λογαριασμό. Αυτό όμως δεν είναι σωστό διότι ορισμένες οικονομικές πράξεις αφορούν σε δυο λογαριασμούς όπως

π.χ όταν πελάτης ή χρεώστης εξοφλεί χρέος του στην οικονομική μονάδα. Στην περίπτωση αυτή θα χρεωθεί ο λογαριασμός ταμείο και θα πιστωθεί ο λογαριασμός πελάτες.

Από την ανάλυση την παραπάνω βγαίνει το συμπέρασμα ότι η μέθοδος από τη φύση της είναι ατελής, δεν ανταποκρίνεται στις λογιστικές ανάγκες, παρουσιάζει αδυναμία προσαρμογής στις ανάγκες των μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων. Για τους λόγους αυτούς εφαρμόζεται στις μικρές μόνο επιχειρήσεις.

2.4 ΤΡΟΠΟΣ ΤΗΡΗΣΗΣ ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Ο προσδιορισμός της αξίας της καθαρής περιουσίας της επιχείρησης Α προσαρμοσμένη με την απλογραφική μέθοδο στην αρχή της διαχειριστικής χρήσης στις 01/01/2001 είναι η εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	117388,00
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	29347,00
ΠΕΛΑΤΕΣ	58694,00
ΚΤΙΡΙΑ	88041,00
<u>ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ</u>	<u>293470,00</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΠΛΗΡΩΤΕΕΣ	14673,51
ΠΙΣΤΩΤΕΣ	23477,62
ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ	58694,00
<u>ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ</u>	<u>96845,13</u>

Επομένως η ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ είναι

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ – ΠΑΘΗΤΙΚΟ = ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ άρα

293470,00 - 96845,13 = 196624,87

Ο προσδιορισμός της αξίας της καθαρής περιουσίας της προηγούμενης
επιχειρήσεως στο τέλος της χρήσης στις 31/12/2001 είναι ο εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΕΣ	38151,14
ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	58694,06
ΧΡΕΩΣΤΕΣ	20542,92
ΕΠΙΠΛΑ ΚΑΙ ΛΟΠΙΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ	67498,17
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	<u>55759,35</u>
<u>ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ</u>	<u>240645,64</u>

ΠΑΘΗΤΙΚΟ

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	5869,41
ΕΠΙΤΑΓΕΣ ΠΛΗΡΩΤΕΕΣ	<u>17608,22</u>
<u>ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ</u>	<u>23477,63</u>

Επομένως η καθαρή περιουσία στο τέλος της χρήσης είναι 240645,64-
23477,63=217168,01. Συνοπτικά το αποτέλεσμα για τον χρόνο λειτουργίας της
επιχειρήσεως είναι 217168,01-196624,87=20543,14 κέρδος, με την
προϋπόθεση ότι στο διάστημα αυτό δεν έγιναν αναλήψεις ή εισφορές από
τον επιχειρηματία.

Από το παράδειγμα διαπιστώνουμε ότι η μέθοδος αυτή δεν εκπληρώνει τους σκοπούς της λογιστικής όπως αυτοί έχουν αναφερθεί και πιο συγκεκριμένα δεν μπορούμε να ξέρουμε πως διαμορφώνονται τα έσοδα και τα έξοδα της επιχείρησης, την πηγή προέλευσης των αποτελεσμάτων και τέλος δεν μπορεί να διενεργηθεί έλεγχος της αριθμητικής συμφωνίας των εγγραφών.

2.5 ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΑ

Στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις εφαρμόζεται η βελτιωμένη απλογραφία που υπέδειξε ο Ελβετός καθηγητής Laur για να συμβιβάσει τις ιδιότυπες απόψεις των δυο σχολών απλογραφίας - διγραφίας για τις ανάγκες της αγροτικής οικονομίας. Κατά τη μέθοδο αυτή η γεωργική επιχείρηση διαχωρίζεται σε διάφορους τομείς με τους ανάλογους λογαριασμούς κάθε τομέα με τους οποίους παρακολουθούνται η γεωργική εκμετάλλευση, η εξαγεωργική απασχόληση, η οικιακή οικονομία, η οικογενειακή οικονομία. Η μέθοδος αυτή προσελκύει το ενδιαφέρον πολλών χωρών λόγω της απλότητάς της και είναι η επικρατέστερη μέθοδος στη γεωργική λογιστική, εφαρμόζεται στην Ελβετία και σε άλλες χώρες. Κύριος σκοπός της βελτιωμένης απλογραφίας είναι ο προσδιορισμός της ακριβούς αποδοτικότητας και των διαμορφωμένων αυτής αιτιών στην αγροτική οικονομία.

Η μέθοδος αυτή προβλέπει αναλυτικό ημερολόγιο ταμείου και βιβλίο εσωτερικής κίνησης πελατών όπως καταμερισμού εργασίας. Κύριος σκοπός είναι ο προσδιορισμός της αποδοτικότητας των επιχειρήσεων καθώς και τις αιτίες της διαφοροποίησης της.

Η διαφορά μεταξύ της μεθόδου αυτής και της διγραφίας είναι ότι η πρώτη εμφανίζει συνολικό αποτέλεσμα (από τη σύγκριση συνόλου εσόδων και συνόλου εξόδων) ενώ η διγραφία να μην εμφανίζει συνολικά αποτελέσματα αλλά και τα συγκρίνει με τον κλάδο και συνεπώς γίνεται αναλυτικότερη εμφάνιση.

ΒΕΛΤΙΩΜΕΝΗ –ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΑ

ΕΣΟΔΑ	ΕΞΟΔΑ
14673,51	8804,11
5869,41	17608,22
20542,92	20542,92
35216,43	20542,92
76302,27	67498,17 = 8804,11 ΚΕΡΔΟΣ

2.6 ΕΞΕΛΙΓΜΕΝΗ ΜΟΡΦΗ ΑΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΜΕΘΟΔΟΥ

Με κάθε συναλλαγή παρακολουθούμε την κίνηση ενός μόνο λογαριασμού ή άλλου, αλλά υπάρχουν παραλλαγές της απλογραφικής μεθόδου σύμφωνα με τις οποίες γίνονται διπλές εγγραφές. Στην Ιταλία οι μικρές εμπορικές επιχειρήσεις αντί δυο χωριστών βιβλίων Ταμείου και Ημερολογίου χρησιμοποιούν ένα (το βιβλίο ταμείου – ημερολογίου). Αυτό το ημερολόγιο πλεονεκτεί διότι και την κίνηση μετά τρίτων συναλλαγών εμφανίζει και ταυτοχρόνως έχουμε και την κίνηση και την θέση του ταμείου(εισπράξεις – πληρωμές - υπόλοιπο).

Για τους τρίτους υπάρχει αναλυτικό καθολικό όπου χρεώνεται και πιστώνεται σύμφωνα με την ημερολογιακή εγγραφή. Στο τέλος της χρήσης γίνεται το κλείσιμο του ημερολογίου-ταμείου με τις εξής εγγραφές:

- Με την εγγραφή του υπολοίπου του ταμείου σε πίστωση του.
- Με την εγγραφή του τυχόν χρεωστικού υπολοίπου των τρίτων σε πίστωση.
- Με την εγγραφή του τυχόν πιστωτικού υπολοίπου των τρίτων σε χρέωση του.

ΒΙΒΛΙΟ ΤΑΜΕΙΟΥ-ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ

ΛΙΓΙΟΛΟΓΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΤΑΜΕΙΟ		ΤΡΙΤΟΙ	
	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ	ΧΡΕΩΣΗ	ΠΙΣΤΩΣΗ
5/5 Κ.Γεωργίου : Δάνειο από αυτόν	293,47			293,47
7/5 Ι. Βασιλείου : Δάνειο σ' αυτόν δάνειο		58,69	58,69	
9/5 Κ.Γεωργίου:Καταβολή έναντι οφειλής		88,04	88,04	
15/3 Π. Βασιλείου :Καταβολή έναντι οφειλής	44,02			44,02
18/3 Πληρωμή λόγω αγοράς τοις μετρητοίς 1000 κιλά Α Χ 0.07 λεπτά		73,37		
21/3 Είσπραξη από πώληση προς τους πωλητές 500 κιλά Α Χ 0.08 λεπτά	44,02			
30/3 Αναλώσιμα έξοδα		5,87		
	381,51	225,97	337,49	146,74

2.7 ΠΡΩΤΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ **ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΓΟΡΩΝ**

Στην πρώτη κατηγορία τηρείται βιβλίο αγορών σύμφωνα με την απλογραφία. σε ξεχωριστές στήλες του βιβλίου αγορών καταχωρούνται το είδος του δικαιολογητικού, ο αριθμός του, η χρονολογία έκδοσης ή λήψης του και η επωνυμία του εκδότη. Η αξία των εισροών δηλαδή των αγορών αγαθών ή λήψης υπηρεσιών, τα έξοδα καθώς και οι επιστροφές και εκπτώσεις που γίνονται με ιδιαίτερα στοιχεία που μπορεί να καταχωρούνται αφαιρετικά από τις αντίστοιχες στήλες. Ακόμη καταχωρείται και ο Φ.Π.Α των πράξεων αυτών.

Σε ιδιαίτερες στήλες και σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου καταχωρείται η αξία αγοράς των παγίων στοιχείων και ο Φ.Π.Α αυτών καθώς και τα δάνεια που χορηγούνται ή λαμβάνονται.

Η αξία κάθε πράξης αναλύεται σε στήλες ή σε καταστάσεις ανάλογα με τις ανάγκες της φορολογίας εισοδήματος και του Φ.Π.Α.

Το βιβλίο αγορών τηρούν :

- Ο πρατηριούχος υγρών καυσίμων και λιπαντικών αυτοκινήτων για την εμπορία βενζίνης και πετρελαίου.*
- Ο επιτηδεύματις που διαθέτει τα είδη του αποκλειστικά λιανικώς στις κτηνές-λαϊκές αγορές.*
- Οι επιτηδεύματιες, φυσικά πρόσωπα που ασκούν δραστηριότητα σε πόλη ή σε χωριό κάτω των 5000 κατοίκων και έχουν ακαθάριστα έσοδα μέχρι 53000,00 ευρώ με εξαίρεση τις τουριστικές περιοχές, τα καταστήματα που υπόκεινται σε αγορανομική κατάταξη (εκτός των παραδοσιακών καφενείων)και τους*

παρέχοντες υπηρεσίες.

Ο προσδιορισμός του καθαρού κέρδους γίνεται εξωλογιστικά με βάση το συντελεστή καθαρού κέρδους. Το φορολογητέο αποτέλεσμα προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό των αγορών των εμπορεύσιμων στοιχείων επί τον προβλεπόμενο Μοναδικό Συντελεστή Καθαρού Κέρδους για το συγκεκριμένο είδος της επιχείρησης.

Για τον προσδιορισμό του φόρου εκροών επιβάλλεται στις επιχειρήσεις με βιβλία Α κατηγορίας να δηλώνουν το ποσό των ακαθαρίστων εσόδων τους. Επειδή όμως οι επιχειρήσεις με βιβλία Α κατηγορίας απαλλάσσονται από την έκδοση στοιχείων, ο προσδιορισμός των λιανικών πωλήσεων γίνεται με την προσθήκη του μικτού κέρδους στο συνολικό κόστος των πωληθέντων εμπορεύσιμων αγαθών. Το μικτό κέρδος βρίσκεται σε σύγκριση των τιμών κτήσης και πώλησης αγαθών που διατέθηκαν μέσα στην χρήση. Το ποσό όμως των τεκμαρτών λιανικών πωλήσεων που βρίσκεται με τον τρόπο αυτό, δεν μπορεί να είναι μικρότερο από αυτό που προκύπτει αν οι αγορές πολλαπλασιαστούν με κλάσμα που έχει ως αριθμητή τον μοναδικό συντελεστή καθαρού κέρδους (Μ.Σ.Κ.Κ.) επί αγορών και παρανομαστή τον Μ.Σ.Κ.Κ. επί των πωλήσεων. Για τις επιχειρήσεις με βιβλία Α κατηγορίας όλα τα αγορασθέντα εμπορεύσιμα είδη θεωρούνται πωληθέντα μέσα στην χρήση.

2.8 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΡΗΣΗΣ ΒΙΒΛΙΟΥ **ΑΓΟΡΩΝ**

Στην ατομική επιχείρηση του Εραγγέλου έγιναν τον Ιανουάριο 2002 οι

ακόλουθες πράξεις :

03.01.02 Αγοράστηκαν εμπορεύματα αντί ευρώ 1.500,00 με επιπλέον ΦΠΑ 18%
τιμολόγιο Νο 7 του Ν. Νίκου.

06.01.02 Αγοράστηκαν είδη καθαριότητας αντί ευρώ 30,00 με επιπλέον ΦΠΑ 18%
τιμολόγιο 4 του Α. Ανδρέου.

10.01.02 Πληρώθηκαν για έξοδα φιλοξενίας πελατών ευρώ 15,00 με επιπλέον
ΦΠΑ

18% τιμολόγιο 41 του Σ. Σπύρου. Ο ΦΠΑ είναι δαπάνη της επιχείρησης.

22.01.02 Αγοράστηκαν εμπορεύματα αντί ευρώ 50,00 με επιπλέον ΦΠΑ 18%
τιμολόγιο 62 του Β. Βάσου.

26.01.02 Αγοράστηκαν εμπορεύματα αντί ευρώ 600,00 με επιπλέον ΦΠΑ 18%
τιμολόγιο 211 του Π. Πέτρου.

28.01.02 Επιστράφηκαν στον Π. Πέτρου εμπορεύματα αξίας 40,00 ευρώ πιστωτικό
τιμολόγιο 2.

28.01.02 Έλαβε έκπτωση από τον Π. Πέτρου 10% επί της αξίας των υπόλοιπων
εμπορευμάτων πιστωτικό τιμολόγιο 4.

30.01.02 Έλαβε δάνειο από την Εθνική Τράπεζα ευρώ 1.000,00 απόδειξη 112.

31.01.02 Πλήρωσε τα τηλεφωνικά του μηνός ευρώ 25,00 με επιπλέον ΦΠΑ 18%
απόδειξη ΟΤΕ.

31.01.02 Πλήρωσε το ενοίκιο του μηνός ευρώ απόδειξη 1 του Μ. Μέγα.

31.01.02 Εξόφλησε τη μισθοδοτική κατάσταση του μηνός ονομαστικού
ποσού 300,00 ευρώ με επιπλέον εργοδοτικές εισφορές 100,00 ευρώ Μ.Κ 1.

Ημερομηνία εγγραφής	Είδος και Αριθμός Δικαιολογ.	Όνοματεπώνυμο ή Επωνυμία εκδότη	Αξία		Εξοδα	ΦΠΑ
			Αγοράς Αγαθών	Λήψης Υπηρεσιών		
Ιανουάριος 3	Τιμ. 7	Ν. Νίκου, Αγορά	1.500,00			270,00
Ιανουάριος 6	Τιμ. 4	Α. Ανδρέου, είδη καθ/τας			30,00	5,40
Ιανουάριος 10	Τιμ. 41	Σ. Σταύρου, έξοδα φιλοξενίας			17,70	-
Ιανουάριος 26	Τιμ. 21 1	Π. Πέτρου, Αγορά	600,00			108,00
Ιανουάριος 28	Πιστ. Τιμ. 2	Π. Πέτρου, επιστροφή εμπ/των	<40,00>			<7,20>
Ιανουάριος 28	Πιστ. Τιμ. 4	Π. Πέτρου, έκπτωση	<56,00>			<10,08>
Ιανουάριος 31	Αποδ...	ΟΤΕ, Τηλεφωνικά			25,00	4,50
Ιανουάριος 31	Αποδ... 1	Μ. Μέγα, ενοίκια			50,00	-
Ιανουάριος 31	Μισθ. Κατ. 1	Μισθοί και εισφορές Ιανουαρίου			400,00	-
Ιανουάριος 31		Σύνολα Ιανουαρίου	2.004,00		- 522,70	370,62

Στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου αγορών καταχωρούνται οι αγορές των πάγιων και τα χορηγούμενα ή λαμβανόμενα δάνεια, αφού η γραμμογράφηση γίνει:

Ημερομηνία εγγραφής	Είδος και Αριθμός Δικαιολ.	Όνοματεπώνυμο ή Επωνυμία εκδότη	Αξία Αγοράς Πάγιων με 18%	ΦΠΑ Πάγιων	Δάνεια	
					Χορηγούμενα	Λαμβανόμενα
Ιανουάριος 22	Τιμ. 62	Β. Βάσος	50,00	9,00		
Ιανουάριος 30	Αποδ. 112	Εθνική Τράπεζα				1.000,00
		Σύνολα Ιανουαρίου	50,00	9,00	-	1.000,00

Ανάλυση Αγορών και Εξόδων

Ανάλυση κατά συντελεστή ΦΠΑ						Ανάλυση εξόδων					Ανάλυση αγορών κατά συντελεστή Καθαρού Κέρδους		
Αγορών			Λήψη Υπηρ.		Εξοδα		Αμοιβές Προσωπικού	Αμοιβές Τρίτων	Τόκοι	Ενοίκια	Λοιπά Εξοδα	π.χ. Σ.Κ.Κ 20%	%
8%	18%	Χωρίς	18%	Απαλλαγή ή χωρίς ΦΠΑ	18%	Απαλλαγή ή χωρίς ΦΠΑ							
	1.500,00			30,00	30,00	17,70	400,00			50,00	30,00	1.500,00	
	600,00			25,00	25,00	50,00					17,70	600,00	
	<40,00>					400,00					25,00	<40,00>	
	<56,00>											<56,00>	
	2.004,00			55,00	55,00	467,70	400,00			50,00	72,70	2.004,00	

Και ο Φ.Π.Α που αναλογεί θα είναι:

Αγορών	2.004x0,18 =	360,72
Εξόδων	55x0,18 =	9,90
Παγίων	50x0,18 =	9,00
	Σύνολο	379,62

Η ανάλυση αυτή μπορεί να συντάσσεται κάθε τρεις μήνες, εφόσον ο ΦΠΑ αποδίδεται κάθε τρίμηνο σε ιδιαίτερες στήλες προς το τέλος του βιβλίου ή σε κατάσταση, χωρίς να χρειάζεται θεώρηση. Εξυπηρετεί τόσο για το ΦΠΑ όσο και για τη φορολογία εισοδήματος. Ακόμη πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και η αξία και ο ΦΠΑ των παγίων

2.9 ΔΕΥΤΕΡΗ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ-ΒΙΒΛΙΟ **ΕΣΟΔΩΝ-ΕΞΟΔΩΝ**

Στην δεύτερη κατηγορία καταχωρούνται το είδος, ο αριθμός του δικαιολογητικού, η χρονολογία έκδοσης ή λήψης, η επωνυμία του εκδότη. Όταν πρόκειται για αγορές αναγράφονται τα ακαθάριστα έσοδα από την πώληση εμπορευμάτων, προϊόντων, πρώτων υλών, από την παροχή υπηρεσιών και από λοιπές πράξεις. Επίσης αναγράφονται οι δαπάνες για αγορά αγαθών για μεταπώληση, για παραγωγή προϊόντων, τις δαπάνες λήψης υπηρεσιών, τα γενικά έξοδα και λοιπές πράξεις. Επιπλέον σημειώνεται ο Φ.Π.Α που αντιστοιχεί στις πιο πάνω πράξεις. Οι επιστροφές και οι εκπτώσεις που γίνονται σε ιδιαίτερο στοιχείο μπορεί να καταχωρούνται αφαιρετικά από τις αντίστοιχες στήλες.

Το ποσό της κάθε πράξης αναλύεται σε ιδιαίτερες στήλες ή σε καταστάσεις ανάλογα με τις ανάγκες της φορολογίας εισοδήματος και του Φ.Π.Α. Σε ιδιαίτερο χώρο καταχωρούνται τα έσοδα και έξοδα που γίνονται για λογαριασμό τρίτων, οι αυτοπαραδόσεις αγαθών, ή ιδιοχρησιμοποίηση υπηρεσιών, η αξία αγοράς παγίων και ο Φ.Π.Α αυτών καθώς και οι αποσβέσεις τους όταν εξάγεται λογιστικό αποτέλεσμα. Ακόμη οι καταθέσεις και αναλήψεις κεφαλαίων, τα δάνεια που χορηγούνται και λαμβάνονται καθώς και οι εισπράξεις και πληρωμές που γίνονται για την εξόφληση τους.

Στις τελευταίες σελίδες του βιβλίου και μέσα στον επόμενο μήνα από την λήξη της διαχειριστικής περιόδου γίνεται ανάλυση των ακαθαρίστων εσόδων από πωλήσεις αγαθών και παροχή υπηρεσιών με διάκριση λιανικών-χονδρικών, των εξόδων για αμοιβές προσωπικού και τρίτων, για ενοίκια, για τόκους και για λοιπά έξοδα. Η ανάλυση αυτή δεν προκύπτει από τον τρόπο τήρησης του βιβλίου εσόδων-εξόδων. Η ενημέρωση γίνεται εντός 15 ημερών από την έκδοση του παραστατικού ή λήξης.

Στη δεύτερη κατηγορία εντάσσονται : Τα ελεύθερα επαγγέλματα όπως δικηγόρος, λογιστής, ιατρός κ.λ.π. Ακόμα όσοι από τους επιτηδευματίες που ανήκουν στα ελεύθερα επαγγέλματα διατηρούν και άλλο κλάδο πωλήσεως αγαθών ή παροχής υπηρεσιών τηρεί τα βιβλία της κατηγορίας που αντιστοιχεί στο σύνολο των ετήσιων ακαθαρίστων εσόδων όχι όμως κατηγορίας κατώτερης της δεύτερης (άρθρο 4 παράγραφος 3 του Κ.Β.Σ). Όσοι από τους επιτηδευματίες φυσικά ή νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων δεν αναφέρονται πιο πάνω ότι εντάσσονται στην πρώτη ή δεύτερη κατηγορία εντάσσονται στη δεύτερη ή τρίτη κατηγορία ανάλογα με το ύψος των ακαθαρίστων τους εσόδων δηλαδή από ευρώ 53.001,00 μέχρι 530.000,00 στη δεύτερη και από 530.000,00 και πάνω στην τρίτη. Εκτός των ανωνύμων εταιριών και των εταιριών περιορισμένης ευθύνης που εντάσσονται ανεξάρτητα από τα ακαθάριστα έσοδα στην Γ κατηγορία.

Ο προσδιορισμός του καθαρού κέρδους όταν τηρείται βιβλίων εσόδων-εξόδων γίνεται εσωλογιστικά με την έκπτωση από τα ακαθάριστα έσοδα των εκπιπόμενων δαπανών και εξωλογιστικά με βάση τον συντελεστή καθαρού κέρδους. Για την επιβολή του φόρου εισοδήματος παίρνονται τα μεγαλύτερα κέρδη που προκύπτουν από την εφαρμογή του εξωλογιστικού και εσωλογιστικού τρόπου.

2.10 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΡΗΣΗΣ ΒΙΒΛΙΟΥ **ΕΣΟΔΩΝ-ΕΞΟΔΩΝ**

Στην επιχείρηση του Α. Αντωνάκη έγιναν τον Ιανουάριο 2002 οι ακόλουθες πράξεις:

02.01.02 Πληρώθηκε το ενοίκιο ευρώ 60,00 απόδειξη 4 του Ν. Νίκου.

04.01.02 Αγοράστηκαν είδη καθαριότητας αντί ευρώ 20,00 με επιπλέον ΦΠΑ 18% τιμολόγιο Σ. Σπύρου.

06.01.02 Αγοράστηκαν εμπορεύματα αντί ευρώ 2000,00 με επιπλέον ΦΠΑ 18% τιμολόγιο 28 του Ζ. Ζήση.

08.01.02 Επιστράφηκαν στον Ζ. Ζήση εμπορεύματα αξίας 300,00 ευρώ πιστωτικό τιμολόγιο 1.

10.01.02 Πωλήθηκαν εμπορεύματα αντί 2000,00 με επιπλέον ΦΠΑ 18% τιμολόγιο 1-7 άκυρο του 4.

11.01.02 Επιστράφηκαν από τα πιο πάνω εμπορεύματα αξίας ευρώ 50,00 πιστωτικό τιμολόγιο 1.

12.01.02 Πωλήθηκαν λιανικά εμπορεύματα αντί 94,4 στις οποίες περιλαμβάνεται και ΦΠΑ 18% απόδειξη λιανικής πώλησης 1-20.

18.01.02 Αγοράστηκε ταμιακή μηχανή αντί ευρώ 70,00 με επιπλέον ΦΠΑ τιμολόγιο 12 του Γ. Γεωργίου.

25.01.02 Πληρώθηκαν για έξοδα φιλοξενίας πελατών ευρώ 12,00 με επιπλέον ΦΠΑ 18% τιμολόγιο 12 Α. Ανδρέου. Ο ΦΠΑ βαρύνει την επιχείρηση.

- 28.01.02 Πωλήθηκαν εμπορεύματα λιανικά αντί ευρώ 59,00 στις οποίες περιλαμβάνεται και ΦΠΑ 18% απόδειξη λιανικής πώλησης 21-30 άκτορη η 25.*
- 30.01.02 Πληρώθηκε το ηλεκτρικό ρεύμα του μήνος ευρώ 20,00 με επιπλέον ΦΠΑ 18% απόδειξη ΔΕΗ.*
- 30.01.02 Η επιχείρηση έλαβε δάνειο από την Ιονική Τράπεζα ευρώ 500,00 απόδειξη 1111.*
- 31.01.02 Εξοφλήθηκε η μισθοδοτική κατάσταση ονομαστικού ποσού ευρώ 200,000 με επιπλέον εργοδοτικές εισφορές ευρώ 70,00 Μ.Κ 1.*

ΒΙΒΛΙΟ ΕΣΟΔΩΝ - ΕΞΟΔΩΝ
ΕΣΟΔΑ

Ημερο- μηνία	Είδος και Αριθμός Δικαιολογητικών	Ακαθάριστα Εσοδα						Εσοδα από Λοιπές Πράξεις	ΦΠΑ	
		Πωλήσεις Εμπορευμάτων		Πωλήσεις Προϊόντων		Πωλ. α' και β' Υλών				Παροχή Υπηρεσιών
Ιαν. 10	Τιμ. 1-7 (άκυρο το 4)	2.000,00							360,00	
Ιαν. 11	Πιστ. Τιμ. 1	<50,00>							<9,00>	
Ιαν. 12	Α.Λ.Π 1-20 ή αριθ. ημ. δελτ. "Ζ"		80,00						14,40	
Ιαν. 25	Α.Λ.Π 21-30 (άκυρο 25)		50,00						9,00	
	Σύνολα	1.950,00	130,00						374,40	

ΕΞΟΔΑ

Ημερο- μηνία	Είδος και Αριθμ. Δικ.	Όνομ/μο ή Επωνυμία Εκδότη	Αγορές		Λήψη Υπηρεσιών	Γενικά έξοδα	Λοιπές Πράξεις	ΦΠΑ
			Εμπ/των	Πρώτων και Βοηθ. Υλών				
Ιαν. 2	Απ. 4	Ν. Νίκου, ενοίκια				60,00		-
Ιαν. 4	Τιμ. 11	Σ. Σπύρου, είδη καθαριότη.				20,00		3,60
Ιαν. 6	Τιμ. 28	Ζ. Ζήσης	2.000,00					360,00
Ιαν. 8	Π.Τ1	Ζ. Ζήσης, επιστροφή	<300,00>					<54,00>
Ιαν. 25	Τιμ. 12	Α. Ανδρέου, φιλοξενία				14,16		-
Ιαν. 30	Απόδ...	ΔΕΗ-ηλεκτρ. ρεύμα				20,00		3,60
Ιαν. 31	ΜΚ1	Μισθοί Ιανουαρίου				270,00		-
		Σύνολα	1.700,00			384,16		313,20

Σε ιδιαίτερο χώρο του βιβλίου Εσόδων – Εξόδων

Ημερ.	Είδος και αρ. δικαιολ. Και Επωνυμία Εκδ.	Αγορά Πάγιων 18%	ΦΠΑ Πάγιων	Απ/σεις Πάγιων	Αντ. παραδόσει	Εσοδα για λ/σμό τρίτων	Εξοδα για λ/σμό τρίτων	Καταθέσεις Κεφαλαίων	Αναλήψεις Κεφαλ.	Δάνεια Λαμβ	Δάνεια χορηγούμ.	Καταβολέ για Εξόφλ. Δανείων	Ειπράξεις για εξόφληση Δανείων
Ιαν. 18	Τμ. 21 Γ. Γεωργίου	70,00	12,60										
Ιαν.30	Απ. 1111 Ιονικής Τρ.									500,00			

Κατάσταση ανάλυσης εσόδων – εξόδων

Πωλήσεις με ΦΠΑ		Αγορές με ΦΠΑ		Αγορές Πάγιων με ΦΠΑ		Γεν. έξοδα και συντ. ΦΠΑ			Ανάλυση εξόδων					Πωλήσεις κατά συντ. καθαρού	
18%	%	18%	%	18%	%	18%	%	χωρίς	Αμοιβές Πρ/κού	Αμοιβές Τρίτων	Τόκοι	Ενοίκια	Λοιπά έξοδα	πχ15%	0%
2.000,00		2.000,00		70,00		20,00		60,00	270,00			60,00	20,00	2.000,00	
<50,00>		<300,00>				20,00		14,16					14,16	<50,00>	
80,00								270,00					20,00	80,00	
50,00														50,00	
2.080,00		1.700,00		70,00		40,00		344,16	270,00			60,00	54,16	2.080,00	

Και ο Φ.Π.Α που οφείλεται, θα είναι:

α) Εκροών (Εσόδων) $2.080,00 \times 0,18 = 374,40$

β) Εισροών (Αγορών και Εξόδων) $1.700,00 \times 0,18 + 40,00 \times 0,18 = 313,20$

γ) Εισροών (Αγορών πάγιων) $70,00 \times 0,18 = 12,60$

Άρα οφείλονται $374,40 - 313,20 - 12,60 = 48,60$

2.11 ΔΙΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟΣ

Είναι η τελειότερη λογιστική μέθοδος και υπερτερεί κάθε άλλης μεθόδου ώστε δίκαια μπορεί να υποστηριχτεί ότι είναι σήμερα ανασυντακτάτατη. Επινοήθηκε το 1494 από τον Ιταλό μοναχό Λουκά Πατσιόλι ο οποίος θεωρείται ο πατέρας της λογιστικής. Αμφισβητείται όμως, από μερίδα συγγραφέων, για το αν είναι ο ίδιος δημιουργός της μεθόδου ή παρέλαβε αυτήν από άλλους παλαιότερους του. Λέγεται, ότι η μέθοδος αυτή ήταν σε χρήση από τις εμπορικές συναλλαγές του Μεσαίωνα, από όπου την παρέλαβε ο Πατσιόλι.

Η διγραφία εξού και η ονομασία στηρίζεται πάντοτε στην έναρξη δυο εγγραφών για κάθε οικονομική πράξη ή συναλλαγή και μπορεί να εφαρμοστεί από κάθε επιχείρηση ανεξαρτήτως ασχολίας, νομικής μορφής και μεθόδου. Οι δυο εγγραφές είναι διαφορετικές και αυτοτελείς μεταξύ τους, οι οποίες απεικονίζουν τη σχέση η οποία προκύπτει από οποιαδήποτε συναλλαγή. Συνεπώς με το ζεύγος των εγγραφών που αντιστοιχούν στη χρέωση και πίστωση δυο τουλάχιστον λογαριασμών καταδεικνύεται με τρόπο σαφή ή πορεία και η προέλευση του αποτελέσματος. Δηλαδή οι λογαριασμοί παρουσιάζουν αυξήσεις και μειώσεις όπου προκύπτει ότι από κάθε συναλλαγή εμφανίζονται δυο εγγραφές ίδιου ποσού του ίδιου ή αντίθετου σημείου. Η χρέωση ενός λογαριασμού ή περισσότερων απαιτείται αντίστοιχα και τη πίστωση ενός ή περισσότερων λογαριασμών. Έτσι για κάθε οικονομική πράξη έχουμε μεταβολές των λογαριασμών ενεργητικού και παθητικού. Κάθε οικονομική πράξη μπορεί να μεταβάλλει λογαριασμούς μόνο του ενεργητικού και του παθητικού ή και των δυο.

Οι οικονομικές πράξεις που φέρνουν μεταβολές σε λογαριασμό ενεργητικού ή παθητικού ονομάζονται κάθετες, ενώ εκείνες που φέρνουν μεταβολές σε λογαριασμό ενεργητικού και παθητικού ονομάζονται οριζόντιες οικονομικές πράξεις. Οι οικονομικές πράξεις που μεταβάλλουν μόνο δύο λογαριασμούς λέγονται απλές και αυτές που μεταβάλλουν περισσότερους λογαριασμούς ονομάζονται σύνθετες. Τα οικονομικά γεγονότα που συμβαίνουν σε μια επιχείρηση μεταβάλλουν και τα στοιχεία και τους λογαριασμούς της. Η μεταβολή εκδηλώνεται με αυξομειώσεις λογαριασμών δηλαδή κάθε αύξηση ή μείωση του ενεργητικού και του παθητικού ή και των δυο μαζί. Βασική αρχή ότι κάθε οικονομική πράξη επιφέρει διπλή, ταυτόχρονη και ισόποση μεταβολή, αύξηση ή μείωση των οικονομικών μεγεθών. Τα οικονομικά μεγέθη εμφανίζονται με τη μορφή λογαριασμών και οι μεταβολές τους με χρέωση και πίστωση με θεμελιακή αρχή τη λογιστικής :

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ = ΠΑΘΗΤΙΚΟ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ.

Η διγραφία υπερτερεί συντριπτικά έναντι της απλογραφίας και χρησιμοποιείται σήμερα από όλες τις μεγάλες επιχειρήσεις και από τις μεσαίες και έχει καθιερωθεί η υποχρεωτική εφαρμογή της από περισσότερες νομοθεσίες των χωρών του κόσμου. Στην Ελλάδα οι ανώνυμες εταιρίες και οι εταιρίες περιορισμένης ευθύνης τηρούν τη διγραφική μέθοδο.

Μερικοί συγγραφείς την ονομάζουν ΔΙΠΛΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΘΟΔΟ, είναι λάθος όμως γιατί σε κάθε πράξη δεν καταχωρείται η ίδια εγγραφή εις διπλούν αλλά δυο σχετικές εγγραφές. Η μέθοδος αυτή ονομάστηκε διγραφική γιατί κάθε οικονομικό γεγονός συγχρόνως μεταβάλλει δυο τουλάχιστον λογαριασμούς.

Η διγραφική μέθοδος εκπληρώνει πλήρως τις ανάγκες και τους σκοπούς της λογιστικής προσφέροντας μια άρτια λογιστική οργάνωση εξυπηρετώντας τις ανάγκες οποιασδήποτε επιχείρησης και μπορεί να προβεί σε οποιονδήποτε καταμερισμό έργων.

Με την διπλογραφία παρακολουθούνται τόσο οι μεταβολές του ισολογισμού όσο και των στοιχείων της διαχείρισεως. Το μεγαλύτερο πλεονέκτημα είναι να ανταποκρίνεται στις κάθε είδους επιχειρήσεις και να παρακολουθεί όλα τα προγράμματα δράσεως και να επεκτείνεται σε πολύ λεπτομερειακές περιοχές της επιχειρήσεως. Με άλλα λόγια λόγω της αναλυτικής ανάπτυξης των λογαριασμών συγκεντρώνονται πληροφορίες για κάθε βαθμό ανάλυσης π.χ 50.00.00.προμηθευτές εσωτερικού ώστε η επιχείρηση να γνωρίζει την οικονομική κατάσταση πράγμα αδύνατο στην απλογραφία.

Ένα άλλο σπουδαίο πλεονέκτημα της διγραφικής μεθόδου είναι η προσαρμογή της στα διάφορα λογιστικά σχέδια.

Τέλος η ευκαμψία και η προσαρμοστικότητα της μεθόδου αυτής αποτελούν την ευχέρεια για άσκηση διαφόρων ελέγχων ουσιαστικών και τυπικών. Αυτό επιτυγχάνεται από τα αριθμητικά αντιτιθέμενα ποσά όπου προκύπτει ένα σύστημα ισοτήτων (ισολογισμός και ισοζύγιο), με το οποίο να εξασφαλίζεται ο έλεγχος της αριθμητικής συμφωνίας των εγγραφών (μαθηματική συμφωνία).

Βοηθά κατά τον καλύτερο τρόπο την εξέρεση των αποτελεσμάτων στους υπολογισμούς της αποτελεσματικότητας της επιχείρησης βρίσκοντας την πηγή προέλευσης των αποτελεσμάτων, των εξόδων και της διαμόρφωσής τους. Επίσης περιέχει αριθμητικά στοιχεία για κοστολόγηση, σύνταξη προγραμμάτων και στατιστικές μελέτες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

*Η αμάθεια κάνει τον άνθρωπο τολμηρό μέχρι θράσους,
ενώ η περίσκεψη τον κάνει διστακτικό*

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

3.1 ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΙΣΕΙΣ

Λογιστικό σύστημα είναι η πορεία των εγγραφών που ακολουθείται στα λογιστικά βιβλία με βάση πάντοτε τις αρχές της διπλογραφικής μεθόδου. Η διπλογραφική μέθοδος δίνει τις δυνατότητες για την εφαρμογή και ανάπτυξη οποιουδήποτε λογιστικού συστήματος. Τα πιο κάτω διαδεδομένα λογιστικά συστήματα που εφαρμόζονται στην πράξη είναι τρία. α) το κλασικό β) το συγκεντρωτικό γ) το σύστημα ημερολογίου – καθολικού.

3.2 ΚΛΑΣΙΚΟ Ή ΙΤΑΛΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Το κλασικό που καλείται και ιταλικό ονομάζεται έτσι γιατί επινοήθηκε στην Ιταλία, είναι το αρχαιότερο σύστημα με πλήρη λογιστική διάφθρωση και το βασικότερο για τη γνώση και αντίληψη της εφαρμοσμένης λογιστικής και τη μελέτη των άλλων συστημάτων.

Ανήκει στα συνθετικό-αναλυτικά λεγόμενα συστήματα γιατί οι οικονομικές πράξεις πρώτα καταγράφονται διγραφικά και με χρονολογική σειρά στα γενικά ή συνθετικά, όπως ονομάζονται, βιβλία του και ύστερα μεταφέρονται στα αντίστοιχα αναλυτικά.

Τα βιβλία του κλασικού συστήματος είναι :

- 1) Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών*
- 2) Ημερολόγιο*
- 3) Γενικό Καθολικό*
- 4) Αναλυτικά Καθολικά*
- 5) Διάφορα βοηθητικά βιβλία (π.χ. βιβλίο γραμματίων εισπρακτέων)*

Τα βοηθητικά βιβλία ποικίλουν από άποψη σκοπού, περιεχομένου και γραμμικής διάταξης, λειτουργούν αυτοτελώς και ο αριθμός τους είναι απροσδιόριστος. Σε αυτά οι λογιστές καταχωρούν πράξεις της ίδιας φύσης που έγιναν σε μια ημέρα και ήταν ανέφικτο να καταχωρηθούν στο ενιαίο ημερολόγιο. Τα βοηθητικά βιβλία είναι βιβλία πρώτης εγγραφής και τα δεδομένα τους μεταφέρονται στο γενικό ημερολόγιο με μία ή περισσότερες ανακεφαλαιωτικές εγγραφές.

Οι εγγραφές στο κλασικό σύστημα καταχωρούνται με βάση τα δικαιολογητικά και με χρονολογική σειρά. Όταν τα βιβλία τηρούνται χειρόγραφα, τα γεγονότα τηρούνται στο ημερολόγιο. Από το ημερολόγιο μεταφέρονται στο Γενικό Καθολικό, για ενημέρωση των γενικών λογαριασμών και ακολουθούν τα αναλυτικά καθολικά. Στη πράξη κρίνεται σκόπιμο και επιβάλλεται άλλωστε από τις συναλλακτικές ανάγκες, τα Αναλυτικά Καθολικά να ενημερώνονται απ'ευθείας από τα παραστατικά, για άμεση ενημέρωση των ειδικών λογαριασμών.

Όταν τα βιβλία τηρούνται μηχανογραφικά, τα γεγονότα καταχωρούνται διγραφικά με βάση τα δικαιολογητικά έγγραφα, μόνο στο ημερολόγιο και σύμφωνα με τις οδηγίες για τον τρόπο καταχώρησης, του κάθε προγράμματος. Βάσει του προγράμματος γενικής λογιστικής ενημερώνονται αυτόματα το γενικό και τα αναλυτικά καθολικά.

Η σειρά με την οποία τα βιβλία του κλασικού συστήματος ενημερώνονται μέσα σε μια διαχειριστική χρήση είναι.

1. Στην αρχή της χρήσης:

(1.1) Στο Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών καταχωρείται η απογραφή και ο ισολογισμός έναρξης.

(1.2) Από το Β.Α. και Ι. και ειδικά από την απογραφή, ανοίγουν τα αναλυτικά καθολικά ενώ από τον ισολογισμό, το ημερολόγιο και το γενικό καθολικό.

2. Κατά τη διάρκεια της χρήσης:

Στη διάρκεια της χρήσης στο ημερολόγιο, γενικό καθολικό και αναλυτικά καθολικά, καταχωρούμε τα λογιστικά γεγονότα της χρήσης με χρονολογική σειρά και με αιτιολογία τα δικαιολογητικά έγγραφα. Σε τακτά χρονικά διαστήματα, κυρίως ανά μήνα, συντάσσουμε ισοζύγια και καταστάσεις συμφωνίας.

3. Στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης:

Στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης, για το προσδιορισμό του αποτελέσματος διενεργούμε τη τελική απογραφή την οποία καταχωρούμε στο Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών. Καταχωρούμε τις εγγραφές τακτοποίησης και προσδιορισμού του αποτελέσματος (εκμετάλλευσης και χρήσης), είτε στο ημερολόγιο και από εκεί ενημερώνουμε Γενικό και Αναλυτικά Καθολικά και συντάσσουμε ισοζύγια για τον έλεγχο, είτε στο βιβλίο πράξεων ισολογισμού ή όπως διαφορετικά λέγεται Ημερολόγιο Εγγραφών Ισολογισμού με ταυτόχρονη ενημέρωση γενικού και αναλυτικών καθολικών και σύνταξη ισοζυγίου. Ακολουθεί η σύνταξη του τελικού ισολογισμού στο Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών.

Η σειρά ενημέρωσης των βιβλίων του κλασικού συστήματος δεν αλλάζει είτε χειρόγραφα τηρούνται τα βιβλία του, είτε μηχανογραφικά.

Μειονέκτημα του κλασικού συστήματος, όταν τα βιβλία του τηρούνται χειρόγραφα, είναι ότι υπάρχει ένα μόνο ημερολόγιο όπου καταχωρούνται όλες οι πράξεις της επιχείρησης. Έτσι, ένας λογιστής εργάζεται στο ένα, μοναδικό ημερολόγιο και δεν μπορεί να γίνει καταμερισμός της λογιστικής εργασίας. Για το λόγο αυτό, το κλασικό σύστημα προσφέρεται για τη λογιστική οργάνωση επιχειρήσεων των οποίων ο αριθμός των καθημερινών λογιστικών γεγονότων είναι μικρός, γιατί στις επιχειρήσεις που καθημερινά έχουν πολλά γεγονότα, δεν μπορεί να γίνει εμπρόθεσμη ενημέρωση των λογιστικών βιβλίων.

Μειονέκτημα του κλασικού συστήματος, όταν τα βιβλία του τηρούνται μηχανογραφικά, είναι ότι δεν γίνεται ομαδοποίηση και καταγραφή των γεγονότων ανά ομοειδείς πράξεις προς αποκόμιση πληροφοριών για φορολογική, στατιστική ή άλλη χρήση. Το μειονέκτημα όμως αυτό εν μέρει πορακόμπτεται με τη χρήση των βοηθητικών βιβλίων.

3.2.1 ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Το ημερολόγιο είναι το βασικότερο βιβλίο του κλασικού συστήματος. Σε αυτό καταχωρούνται οι οικονομικές πράξεις της επιχείρησης κατά χρονολογική σειρά σύμφωνα με το μηχανισμό της διπλογραφικής μεθόδου. Η καταχώριση των εγγραφών στο ημερολόγιο βασίζεται στους κανόνες λειτουργίας των λογαριασμών και στο συλλογισμό ανάλυσης των οικονομικών πράξεων.

Στο πιο κάτω ημερολόγιο έχουν καταχωρηθεί οι εγγραφές του παραδείγματος που ακολουθεί. Δίδεται την 1/1 ο αρχικός ισολογισμός της επιχείρησης «Χ»

Ε		ΑΡΧΙΚΟΣ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ		Π	
ΠΑΓΙΟ		ΚΑΘΑΡΗ ΘΕΣΗ			
Μεταφορικά Μέσα	2350	Κεφάλαιο	2950		
ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ		ΒΡΑΧ/ΜΕΣ ΥΠΟΧ/ΣΕΙΣ			
Εμπορεύματα	900	Προμηθευτές	600		
Χρηματικά διαθ/μα	300				
ΣΥΝΟΛΑ	3550		3550		

Στη συνέχεια η επιχείρηση ενεργεί τις παρακάτω πράξεις :

10/1 Αγοράζει είδη συσκευασίας αξίας 100,00 ευρώ με μετρητά. Τιμ.Νο 105 του πωλητή «Α»

15/1 Διακανονίζει το λογαριασμό του προμηθευτή «Β» ποσού 350,00 ευρώ με γραμμάτιο πληρωτέο λήξης μετά από 2 μήνες.

20/1 Δανείζεται από την τράπεζα 1500,00 ευρώ λογαριασμούς βραχυπρόθεσμου δανείου Νο 0145.

Οι καταχωρίσεις στο ημερολόγιο λέγονται ημερολογιακές εγγραφές ή ημερολογιακά άρθρα ή ημερολογιακές διατυπώσεις ή απλώς άρθρα. Βασίζονται στο μηχανισμό της διπλογραφικής μεθόδου, για αυτό σε κάθε ημερολογιακό άρθρο ισχύει ο εξής θεμελιώδης κανόνας: Το άθροισμα των ποσών των λογαριασμών που χρεώνονται ισούται με το άθροισμα των ποσών των λογαριασμών που πιστώνονται.

α/α	Σ Γ Κ	Λογαριασμοί Για χρέωση Για Πίστωση	Βοηθητική στήλη	Ποσά Χρέωσης	Ποσά Πίστωσης
1		<u> 1 </u> 13 Μεταφορικά μέσα 20 Εμπορεύματα 38 Χρηματικά διαθέσιμα 40 Κεφάλαιο 50 Προμηθευτές Για το άνοιγμα των βιβλίων		2350 900 300	2950 600
2		<u> 10 </u> 28 Είδη συσκευασίας 38 Χρηματικά διαθέσιμα Αγορά ειδών συσκευασίας Τιμολόγιο Νο 105 Πωλητή "Α"		100	100
3		<u> 15 </u> 50 Προμηθευτές 51 Γραμμάτια πληρωτέα Διακανονισμός λογαριασμού Συναλλαγματική σε διαταγή " Β " λήξεως 2 μηνών		350	350
4		<u> 20 </u> 38 Χρηματικά διαθέσιμα 52 Τράπεζες, λογ/σμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων Δάνειο από την τράπεζα " Τ " Λογαριασμός δανείου Νο 0145		1500	1500
		Σύνολα		5500	5500

Κάθε ημερολογιακό άρθρο πρέπει να περιλαμβάνει :

- α) την ημερομηνία καταχώρισης
- β) τους τίτλους των λογαριασμών που χρεώνονται και πιστώνονται
- γ) τα ποσά των λογαριασμών και
- δ) την αιτιολογία της καταχώρισης με την ένδειξη του δικαιολογητικού (π.χ. αγορά ειδών συσκευασίας, Τιμ. Νο 105/10.1.20)

Κατά την καταχώριση των εγγραφών στο ημερολόγιο πρώτα γράφεται ο λογαριασμός που χρεώνεται και μετά ο λογαριασμός που πιστώνεται. Στο υπόδειγμα του ημερολογίου το πρώτο άρθρο είναι σύνθετο, γιατί πολλοί λογαριασμοί χρεώνονται και πολλοί λογαριασμοί πιστώνονται. Τα άλλα άρθρα είναι απλά, γιατί ένας λογαριασμός χρεώνεται και ένας πιστώνεται.

Σημείωση: Ορισμένοι συγγραφείς το σύνθετο άρθρο το ονομάζουν πολυσύνθετο και σύνθετο θεωρούν το άρθρο όταν ένας λογαριασμός χρεώνεται και πολλοί πιστώνονται ή όταν συμβαίνει το αντίθετο.

3.2.2 ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΚΑΘΟΛΙΚΟ

Το γενικό καθολικό ή απλώς καθολικό όπως συνήθως λέγεται, είναι το βιβλίο που τηρούνται οι λογαριασμοί του ημερολογίου. Τα οικονομικά γεγονότα της επιχείρησης καταχωρίζονται πρώτα στο ημερολόγιο με τις γνωστές ημερολογιακές διατυπώσεις κατά χρονολογική σειρά.

Μετά μεταφέρονται στο καθολικό κατά λογαριασμούς. Δημιουργείται συνεπώς μεταξύ του ημερολογίου και του καθολικού αριθμητική συμφωνία, αλλά με άλλη διάταξη περιεχομένου.

Η αναδιάταξη του περιεχομένου του ημερολογίου κατά λογαριασμούς στο καθολικό καθιστά αυτό αξιόλογο πληροφοριακό βιβλίο.

Η μεταφορά του λογαριασμού από το ημερολόγιο στο καθολικό περιλαμβάνει τον τίτλο του λογαριασμού, την ημερομηνία του άρθρου και το ποσό του λογαριασμού.

Ως αιτιολογία σημειώνεται ο λογαριασμός αντιλειτουργίας του άρθρου. Π.χ. στο δεύτερο άρθρο του ημερολογίου της προηγούμενης παραγράφου για το λογαριασμό 38 «Χρηματικά Διαθέσιμα» λογαριασμός αντιλειτουργίας είναι ο 28 «Είδη Συσκευασίας».

Όταν οι λογαριασμοί αντιλειτουργίας είναι πολλοί, τότε αναγράφεται η φράση.

Διάφοροι λογαριασμοί. Μόλις ολοκληρώνεται η μεταφορά κάθε λογαριασμού σημειώνεται στη στήλη Σελίδα Γενικού Καθολικού(Σ.Γ.Κ) του ημερολογίου η σελίδα του καθολικού που είναι ανοιγμένος ο λογαριασμός. Παρακάτω δίδεται το καθολικό του ημερολογίου της προηγούμενης παραγράφου.

Χρέωση 13 Μεταφορικά μέσα Πίστωση

Χρον.	Αιτιολογία	Ποσά	Χρον	Αιτιολογία	Ποσά
1/1	Διάφοροι λογ/σμοι	2350			

Χρέωση 38 Χρηματικά διαθέσιμα Πίστωση

Χρον.	Αιτιολογία	Ποσά	Χρον	Αιτιολογία	Ποσά
1/1	Διάφοροι λογ/σμοι	300	10/1	Είδη συσκευασίας	100
20/1	Τράπεζες, λογ/σμοί βραχ. υποχρεώσεων	1500			

20 Εμπορεύματα	
1/1 900	

40 Κεφάλαιο	
	1/1 2450

50 Προμηθευτές	
15/1 350	1/1 600

28 Είδη συσκευασίας	
10/1 100	

51 Γραμμάτια πληρωτέα	
	15/1 350

52 Τράπεζες, λογ/σμοί βραχυπρόθ. υποχρεώσεων	
	20/1 1500

3.2.3 ΤΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ ΤΩΝ ΛΟΓΑΡΙΑΣΜΩΝ ΤΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ.

Το ισοζύγιο των λογαριασμών του καθολικού είναι πίνακας με κατάλληλη γραμμογράφηση, έτσι ώστε να προκύπτουν οι αριθμητικές συμφωνίες των ποσών των λογαριασμών μεταξύ των βιβλίων του ημερολογίου και του καθολικού. Το ισοζύγιο επομένως περιλαμβάνει όλους τους λογαριασμούς του καθολικού με το συνολικό ποσό κάθε λογαριασμού της χρέωσης και της πίστωσης καθώς και με το χρεωστικό ή πιστωτικό υπόλοιπο αυτού του λογαριασμού.

Τα αθροίσματα των ποσών των στηλών του ισοζυγίου της χρέωσης και της πίστωσης πρέπει να συμφωνούν με τα αθροίσματα των στηλών του ημερολογίου της χρέωσης και της πίστωσης αντίστοιχα, σε μια συγκεκριμένη στιγμή. Αν δεν συμβαίνει αυτό θα υπάρχει σφάλμα, το οποίο πρέπει να αναζητηθεί, να βρεθεί και να διορθωθεί.

Τα αθροίσματα των στηλών των ποσών της χρέωσης και της πίστωσης του ισοζυγίου είναι μεταξύ τους ίσα, γιατί σε κάθε άρθρο του ημερολογίου υπάρχει πάντοτε αριθμητική ισότητα μεταξύ των ποσών της χρέωσης και των ποσών της πίστωσης. Επίσης τα αθροίσματα των υπόλοιπων του ισοζυγίου είναι μεταξύ τους ίσα, γιατί από τα χρεωστικά υπόλοιπα των λογαριασμών του ενεργητικού και τα πιστωτικά υπόλοιπα των λογαριασμών του πραγματικού παθητικού και της καθαρής θέσης συντάσσεται ο τελικός ισολογισμός, του οποίου το $E = Π.Π + Κ.Θ$.

Το ισοζύγιο, εκτός από τον ελεγκτικό του ρόλο, χρησιμεύει και ως λογιστική κατάσταση με πληροφοριακή αξία που ενδιαφέρει τη διοίκηση της επιχείρησης. Το ισοζύγιο του καθολικού συντάσσεται σε ορισμένα χρονικά διαστήματα, συνήθως κάθε μήνα και αρχειοθετείται. Το υπόδειγμα του ισοζυγίου που ακολουθεί συντάχθηκε από το καθολικό της προηγούμενης παραγράφου.

α/α	Σ Γ Κ	Λογαριασμοί	Ποσά		Υπόλοιπα	
			Χρέωσης	Πίστωσης	Χρεωστικά	Πιστωτικά
1		13 Μεταφορικά μέσα	2350		2350	
2		20 Εμπορεύματα	900		900	
3		38 Χρηματικά διαθέσιμα	1800	100	1700	
4		40 Κεφάλαιο		2950		2950
5		50 Προμηθευτές	350	600		250
6		28 Είδη συσκευασίας	100		100	
7		51 Γραμμάτια πληρωτέα		350		350
8		52 Τράπεζες, λογ/σμοί βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		1500		1500
		Σύνολα	5500	5500	5050	5050

Ο έλεγχος της αριθμητικής συμφωνίας μεταξύ του ημερολογίου και του καθολικού με το ισοζύγιο είναι σχετικός, γιατί διαπιστώνονται μόνο τα σφάλματα που δημιουργούν αριθμητικές διαφορές μεταξύ των λογαριασμών του ημερολογίου και του καθολικού. Παρά την αδυναμία αυτή, η χρησιμότητα του ισοζυγίου είναι μεγάλη.

3.3 ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟΥ-ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ

Το σύστημα αυτό καλείται αμερικάνικο, παρότι επινοήθηκε από Γάλλο, προφανώς γιατί είναι πρακτικό. Χαρακτηριστικό του γνώρισμα είναι ότι το ημερολόγιο και το γενικό καθολικό συνυπάρχουν σε ένα βιβλίο. Το ημερολόγιο είναι πρώτο σαν βιβλίο πρώτης εγγραφής και προέκτασή του είναι το γενικό καθολικό. Τις στήλες δηλαδή του ημερολογίου ακολουθούν οι στήλες του γενικού καθολικού, στο ίδιο φύλλο.

Το σύστημα αυτό συνιστάται σε επιχειρήσεις που κινούν μικρό αριθμό πρωτοβάθμιων λογαριασμών, όπως σε επιχειρήσεις εμπορίας αυτοκινήτων, μηχανημάτων, αντιπροσωπείες, κ.τ.λ.

Τα πλεονεκτήματα του συστήματος αυτού είναι ότι :

- α) Επιταχύνει τη λογιστική εργασία γιατί ημερομηνία και αιτιολογία γράφονται μία φορά αλλά αφορούν και το ημερολόγιο και το γενικό καθολικό.
- β) Γίνεται αυτόματα ο έλεγχος, κατά τη μεταφορά των ποσών από σελίδα σε σελίδα, επειδή τα ποσά αυτά αποτελούν το ισοζύγιο.

Τα μειονεκτήματά του είναι ότι :

- α) Δεν είναι δυνατή η δημιουργία περισσότερων από 15-20 πρωτοβάθμιων λογαριασμών.
- β) Υπάρχει πιθανότητα να γραφεί ποσό σε άλλο λογαριασμό του γενικού καθολικού αντί άλλου, από σύγχυση, λόγω ύπαρξης πολλών στηλών.
- γ) Μεταφέρονται λογαριασμοί από σελίδα σε σελίδα έστω κι αν δεν κινήθηκαν καθόλου και τέλος.
- δ) Δεν επιτυγχάνεται ο καταμερισμός της λογιστικής εργασίας

Στην πράξη για την αποφυγή των μειονεκτημάτων του περιορισμένου αριθμού των στηλών, μπορούμε να δημιουργήσουμε και έναν υπερλογαριασμό «Διάφοροι Λογαριασμοί» στο τελευταίο ζευγάρι στηλών, που θα συγκεντρώνονται όλοι οι άλλοι λογαριασμοί που δεν χωρούν στις στήλες. Οι λογαριασμοί που θα περιέχονται στον λογαριασμό αυτό είναι πρωτοβάθμιοι και θα πρέπει να καταχωρούνται σε ιδιαίτερο, θεωρημένο, γενικό καθολικό που λέγεται Γενικό Καθολικό Διαφόρων Λογαριασμών.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Η απογραφή της επιχείρησης του «Α» την 1/3/02 έδειξε σε ευρώ

ΤΑΜΕΙΟ 6500,00

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ 9000,00

ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ 4000,00

Στην συνέχεια διενεργήθηκαν στην επιχείρηση οι ακόλουθες πράξεις:

4/3/02 Πωλήθηκαν εμπορεύματα αντί 1500,00 με πίστωση.

7/3/02 Πληρώθηκαν σε προμηθευτή 700,00.

10/3/02 Πωλήθηκαν εμπορεύματα αντί 2200,00 κατά 1000,00 με μετρητά και το υπόλοιπο με πίστωση.

Σημείωση: Ακολουθεί πίνακας με το ημερολόγιο – καθολικό σύμφωνα με το αμερικάνικο σύστημα

α/α	Ημερολόγιο	Χ		Π		Ταμείο		Εμπορεύμ		Προμηθευτ		Κεφάλαιο		Πελάτες		Πωλήσεις Εμπ/των					
		X	Π	X	Π	X	Π	X	Π	X	Π	X	Π	X	Π	X	Π	X	Π	X	Π
1	1	6500 9000		6500		9000						11500									
			4000 11500				4000														
2	4	1500											1500								
			1500												1500						
3	7	700						700													
			700		700																
4	10	1000 1200		1000									1200								
			2200													2200					
	Σε μεταφ	19900	19900	7500	700	9000		700	4000			11500	2700			3700					

3.4 ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Το συγκεντρωτικό σύστημα, είναι εκείνο που χαρακτηρίζεται από τη διάσπαση του ημερολογίου σε πολλά αναλυτικά ημερολόγια και το συγκεντρωτικό ημερολόγιο. Οι παραλλαγές με τις οποίες εφαρμόζεται το σύστημα αυτό είναι πολλές, από τις οποίες οι κυριότερες είναι :

α) Η Γερμανική παραλλαγή όπου τηρούνται δύο αναλυτικά ημερολόγια, Ταμείου (Α.Η. εισπράξεων και Α.Η. πληρωμών) και Συμψηφιστικών πράξεων (Α.Η.Δ.Π.)

β) Η βελτιωμένη Γερμανική παραλλαγή, που πέρα από τα πιο πάνω Α.Η. τηρούνται και Α.Η. Αγορών και Πωλήσεων.

γ) Η Αγγλική παραλλαγή, που δεν τηρείται συγκεντρωτικό ημερολόγιο αλλά τα στοιχεία των Α.Η. μεταφέρονται απευθείας στο γενικό καθολικό.

δ) Η Γαλλική παραλλαγή, που χρησιμοποιούνται πολλά Α.Η. όπως Εισπράξεων, Πληρωμών, Διαφόρων Πράξεων, Αγορών, Πωλήσεων, Γραμματίων Εισπρακτέων, Γραμματίων Πληρωτέων, Τραπεζών κ.λ.π. ανάλογα με τις ανάγκες της επιχείρησης και

ε) Η Αμερικάνικη παραλλαγή, που το συγκεντρωτικό ημερολόγιο και το γενικό καθολικό έχουν ενσωματωθεί σε ένα βιβλίο.

Το συγκεντρωτικό, είναι και αυτό σύστημα διγραφικής μεθόδου, διαφέρει όμως από τα προηγούμενα ως προς το ότι, το ένα ημερολόγιο των άλλων συστημάτων εδώ αναλύεται σε περισσότερα, ανά κατηγορία λογιστικών πράξεων.

Πλεονέκτημα του συστήματος αυτού έναντι των άλλων λογιστικών συστημάτων,

όταν εφαρμόζεται χειρόγραφα, είναι ο καταμερισμός της λογιστικής εργασίας , ενώ όταν εφαρμόζεται μηχανογραφικά, είναι η άμεση αποτύπωση ομοειδών πράξεων στα ανάλογα βιβλία με αποτέλεσμα την εύκολη και γρήγορη λήψη πληροφοριών.

3.4.1 ΒΙΒΛΙΑ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Τα βιβλία του συγκεντρωτικού συστήματος είναι τα ακόλουθα :

- 1) Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών*
- 2) Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο*
- 3) Γενικό Καθολικό*
- 4) Αναλυτικά Καθολικά*
- 5) Αναλυτικά Ημερολόγια (τουλάχιστον δύο)*
- 6) Ημερολόγιο Εγγραφών Ισολογισμού*

Στο συγκεντρωτικό σύστημα, οι τακτοποιητικές πράξεις του ισολογισμού καταχωρούνται στο συγκεντρωτικό ημερολόγιο ή καταχωρούνται σε ξεχωριστό ημερολόγιο που λέγεται ημερολόγιο εγγραφών ισολογισμού.

Ο επιτηδευματίας έχει τη δυνατότητα να αλλάξει το λογιστικό σύστημα που ακολουθεί από την έναρξη της διαχειριστικής του περιόδου ή και κατά τη διάρκειά της, αν πρόκειται να αλλάξει ο τρόπος τήρησης των βιβλίων από το χειρόγραφο στο μηχανογραφικό.

Σύμφωνα με τον Κ.Β.Σ. οι λογαριασμοί τηρούνται υποχρεωτικά, τουλάχιστον οι πρωτοβάθμιοι, οι δευτεροβάθμιοι και οι υποχρεωτικοί τριτοβάθμιοι εκτός από τους λογαριασμούς της ομάδας 9, σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ. , εκτός αν υπάρχουν αυξημένες υποχρεώσεις από τον νόμο που τηρούνται και οι λοιποί λογαριασμοί του Ε.Γ.Λ.Σ. τόσο της γενικής όσο και της αναλυτικής λογιστικής.

3.4.2 Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ **ΣΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΥ** **ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ**

α) Με την έναρξη της διαχειριστικής χρήσης

Μηχανογραφικά ή χειρόγραφα, ανάλογα πώς τηρεί τα βιβλία της η επιχείρηση, γίνεται η καταχώριση της απογραφής και του ισολογισμού έναρξης στο Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών. Από την απογραφή ανοίγουν τα αναλυτικά καθολικά. Αν υπάρχει υπόλοιπο ταμείου προηγούμενης χρήσης, ανοίγει το Αναλυτικό Ημερολόγιο Ταμείου με την εμφάνιση του υπολοίπου αυτού. Από τον ισολογισμό τέλος ανοίγει το Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο και το Γενικό Καθολικό.

β) Κατά τη διάρκεια της διαχειριστικής χρήσης

Χωρίζουμε τη διαχειριστική χρήση σε τακτά χρονικά διαστήματα-περιόδους-συνήθως σε 12 μήνες και κατά τη διάρκεια κάθε περιόδου καθημερινά γίνεται ο διαχωρισμός και η ομαδοποίηση των δικαιολογητικών ανά αναλυτικό ημερολόγιο.

Για παράδειγμα γραμμάτια εισπραξης και εντάλματα πληρωμών για το Αναλυτικό Ημερολόγιο Τομείου, συμψηφιστικά δελτία που αφορούν συμψηφιστικές πράξεις για το Αναλυτικό Ημερολόγιο Διαφόρων Πράξεων ή τιμολόγια πωλήσεων για το Αναλυτικό Ημερολόγιο Πωλήσεων κ.λ.π.

Όταν τα βιβλία τηρούνται χειρόγραφα, με βάση τα παραστατικά, καταχωρούμε τις εγγραφές μας στα αναλυτικά ημερολόγια των οποίων η γραμμογράφηση ποικίλει από κλασική ως πολύστηλη. Από τα αναλυτικά ημερολόγια ή απευθείας από τα παραστατικά, ενημερώνουμε τα αναλυτικά καθολικά. Στο τέλος της κάθε περιόδου, και αν ενημερώνουμε τα αναλυτικά ημερολόγια κάθετα σε κλασική γραμμογράφηση, συντάσσουμε τα φύλλα ελέγχου και ανάλυσης και από αυτά καταχωρούμε τις συγκεντρωτικές (ανακεφαλαιωτικές) εγγραφές στο Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο και μετά ενημερώνουμε το Γενικό Καθολικό. Ακολουθεί η σύνταξη του μηνιαίου ισοζυγίου και των καταστάσεων συμφωνίας των λογαριασμών.

Αν ενημερώνουμε τα αναλυτικά ημερολόγια οριζόντια σε πολύστηλη γραμμογράφηση, αθροίζουμε τα ποσά της κάθε στήλης, κάνουμε τον έλεγχο οριζόντια των συνολικών χρεώσεων και πιστώσεων και καταχωρούμε συγκεντρωτικά τις εγγραφές στο συγκεντρωτικό ημερολόγιο και στο γενικό καθολικό. Ακολουθεί η σύνταξη του μηνιαίου ισοζυγίου και των καταστάσεων συμφωνίας των λογαριασμών.

Όταν τα βιβλία τηρούνται μηχανογραφικά, με βάση τα παραστατικά, καταχωρούμε τα λογιστικά γεγονότα που απορρέουν από αυτά, στα αναλυτικά ημερολόγια των οποίων η εικόνα στην οθόνη του Η/Υ ποικίλει ανάλογα με το πρόγραμμά, εν τούτοις στην εκτύπωση φαίνεται ότι η γραμμογράφηση τους είναι κλασική και κάθετη.

Από τα αναλυτικά ημερολόγια ενημερώνονται αυτόματα τα αναλυτικά και το γενικό καθολικό και αμέσως μετά μπορεί να γίνει, αν ζητηθεί, η εκτύπωση των ισοζυγίων των λογαριασμών όλων των βαθμίδων.

γ) Στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης

Συντάσσουμε την απογραφή τέλους χρήσης (τελική) στο Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών. Στη συνέχεια καταχωρούμε τις εγγραφές τακτοποίησης στο Ημερολόγιο Πράξεων Ισολογισμού. Ακολουθούν, η σύνταξη του προσωρινού ισοζυγίου για τη συμφωνία των βιβλίων μας με τα δεδομένα της απογραφής. Στο ίδιο βιβλίο στη συνέχεια καταχωρούνται οι εγγραφές προσδιορισμού του αποτελέσματος εκμετάλλευσης και του αποτελέσματος χρήσης. Ακολουθεί η σύνταξη του οριστικού ισοζυγίου και του τελικού ισολογισμού ο οποίος καταχωρείται στο Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών.

Η γραμμογράφηση του συγκεντρωτικού ημερολογίου, του Γενικού Καθολικού και του Ημερολογίου Πράξεων Ισολογισμού, στα χειρόγραφα τηρούμενα βιβλία, είναι η ίδια με τη γραμμογράφηση των αντίστοιχων βιβλίων του κλασικού συστήματος, δηλαδή γραμμογράφηση κλασικού ημερολογίου. Η γραμμογράφηση των βιβλίων αυτών όταν τηρούνται μηχανογραφικά εξαρτάται από το πρόγραμμα λογιστικών εφαρμογών που χρησιμοποιεί η επιχείρηση στο μηχανογραφημένο λογιστήριό της. Συνήθως είναι κάθετη.

3.4.3 ΑΝΑΛΥΣΗ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΩΝ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΑΥΤΩΝ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΠΩΛΗΣΕΩΝ

Στο αναλυτικό ημερολόγιο πωλήσεων καταχωρούνται όλες οι πωλήσεις εμπορευμάτων επί πιστώσει. Αναλυτικότερα καταγράφεται :

1. η ημερομηνία που πραγματοποιήθηκε η πώληση
2. ο αριθμός του τιμολογίου και πληροφορίες σχετικές με τα εμπορεύματα που πουλήθηκαν
3. το ονοματεπώνυμο του πελάτη
4. η σελίδα του Αναλυτικού Καθολικού Πελατών στην οποία έχουμε καταχωρήσει τον συγκεκριμένο πελάτη
5. ο αναλυτικός κώδικας του πελάτη σύμφωνα με το Ε.Γ.Α.Σ.
6. η αξία των πωληθέντων εμπορευμάτων
7. ο ΦΠΑ πωλήσεων

Με κάθε ποσό του αναλυτικού ημερολογίου πωλήσεων χρεώνεται ο αντίστοιχος λογαριασμός του πελάτη στο αναλυτικό καθολικό πελατών. Στο τέλος κάθε μήνα, μεταφέρονται όλες οι συναλλαγές που έχουν καταχωρηθεί στο Ημερολόγιο Πωλήσεων, στο Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο. Μετά την ενημέρωση του Συγκεντρωτικού Ημερολογίου ενημερώνουμε και τους λογαριασμούς «πελάτες» και «πωλήσεις» στο γενικό καθολικό.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΑΓΟΡΩΝ

Στο Αναλυτικό Ημερολόγιο αγορών καταχωρούνται όλες οι αγορές εμπορευμάτων επί πιστώσει. Αναλυτικότερα καταγράφεται.

- 1) ημερομηνία που πραγματοποιήθηκε η αγορά
- 2) ο αριθμός του τιμολογίου και πληροφορίες σχετικές με τα εμπορεύματα που αγοράσθηκαν
- 3) το ονοματεπώνυμο του προμηθευτή
- 4) η σελίδα του Αναλυτικού Καθολικού Προμηθευτών στην οποία έχει καταχωρηθεί ο συγκεκριμένος προμηθευτής
- 5) ο αναλυτικός κωδικός του προμηθευτή σύμφωνα με το Ε.Γ.Λ.Σ.
- 6) η αξία των αγορασθέντων εμπορευμάτων
- 7) ο ΦΠΑ αγορών

Με κάθε ποσό του Αναλυτικού Ημερολογίου Αγορών πιστώνεται ο αντίστοιχος λογαριασμός του προμηθευτή στο Αναλυτικό Καθολικό Προμηθευτών. Στο τέλος κάθε μήνα το συνολικό ποσό των αγορασθέντων εμπορευμάτων μεταφέρεται από το Ημερολόγιο Αγορών στο Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο. Μετά την ενημέρωση του συγκεντρωτικού ημερολογίου ακολουθεί η ενημέρωση των λογαριασμών «αγορές» και «προμηθευτές» στο Γενικό Καθολικό.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΑΜΕΙΟΥ

Στο Αναλυτικό Ημερολόγιο Ταμείου καταχωρούνται οι εισπράξεις και οι πληρωμές. Οι εισπράξεις γράφονται στην αριστερή σελίδα και οι πληρωμές στην δεξιά σελίδα.

Σε επιχειρήσεις με μεγάλο αριθμό ταμειακών πράξεων τηρείται ιδιαίτερο ημερολόγιο για τις εισπράξεις το «Αναλυτικό Ημερολόγιο Εισπράξεων» και αντίστοιχα ιδιαίτερο ημερολόγιο για τις πληρωμές το «Αναλυτικό Ημερολόγιο Πληρωμών».

Αναλυτικότερα στις εισπράξεις καταγράφονται:

- 1) κωδικοί των αναλυτικών λογαριασμών πελατών
- 2) σελίδα του αναλυτικού καθολικού στην οποία έχουμε καταχωρήσει τον συγκεκριμένο αναλυτικό λογαριασμό
- 3) μερομηνία πραγματοποίησης της εισπραξης
- 4) τίτλοι των λογαριασμών που κινήθηκαν καθώς και πληροφορίες σχετικές με την εισπραξη
- 5) ο αριθμός του γραμματίου εισπραξης
- 6) το ποσό χρέωσης του ταμείου
- 7) το ποσό του αντίστοιχου λογαριασμού που πιστώνεται

Ακολουθεί η ενημέρωση των Αναλυτικών Καθολικών των λογαριασμών που κινήθηκαν.

Στη σελίδα των πληρωμών έχουμε την ίδια γραμμογράφηση, με τη μόνη διαφορά ότι εδώ υπάρχει η στήλη που αναφέρεται στη πίστωση του ταμείου και οι στήλες με τους κωδικούς και τους τίτλους των πρωτοβαθμίων λογαριασμών που χρεώνονται. Ακολουθεί η ενημέρωση των Αναλυτικών Καθολικών των λογαριασμών που κινήθηκαν.

Στο τέλος κάθε μήνα όλες οι εγγραφές του Ταμείου (εισπράξεις-πληρωμές) μεταφέρονται στο Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο και ακολουθεί η ενημέρωση του Γενικού Καθολικού.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

Η γραμμογράφηση του Αναλυτικού Ημερολογίου Διαφόρων Πράξεων είναι ίδια με τον κλασικό ημερολόγιον. Σε αυτό καταχωρούνται οι οικονομικές πράξεις που δεν μπορούν να καταχωρηθούν στα υπόλοιπα αναλυτικά ημερολόγια (Ταμείου, Αγορών, Πωλήσεων). Όπως και στα άλλα ημερολόγια έτσι και εδώ, στο τέλος κάθε μήνα γίνεται η μεταφορά των εγγραφών από το Αναλυτικό Ημερολόγιο Διαφόρων Πράξεων στο Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο και ακολουθεί η ενημέρωση του Γενικού Καθολικού.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

Το συγκεντρωτικό ημερολόγιο τηρείται όπως και το κλασικό ημερολόγιο. Όπως προαναφέρθηκε, συνήθως στο τέλος κάθε μήνα στο ημερολόγιο αυτό καταχωρούνται οι συγκεντρωτικές εγγραφές, οι οποίες προκύπτουν από τα αθροίσματα των αναλυτικών ημερολογίων και των Φύλλων Ελέγχου και Ανάλυσης. Από τις εγγραφές του συγκεντρωτικού ημερολογίου ενημερώνεται το γενικό καθολικό, από το οποίο έπειτα συντάσσεται το Ισοζύγιο των λογαριασμών.

Σε ορισμένα λογιστήρια γίνεται συγχώνευση του Αναλυτικού Ημερολογίου Διαφόρων Πράξεων με το Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο σε ένα βιβλίο, όπου καταχωρούνται κάθε μέρα οι διάφορες πράξεις και κάθε μήνα όλες οι συναλλαγές από τα Αναλυτικά Ημερολόγια εκτός από του Αναλυτικού Ημερολογίου Διαφόρων Πράξεων.

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΕΓΓΡΑΦΩΝ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΥ

Η τήρηση ημερολογίου εγγραφών ισολογισμού καθιερώνεται υποχρεωτική από τον ΚΒΣ για τις επιχειρήσεις. Στο ημερολόγιο αυτό καταχωρούνται πράξεις όπως, Τακτοποίηση λογαριασμών, προσδιορισμός αποτελεσμάτων, κλεισίματος και ανοίγματος των λογαριασμών, καθώς και κάθε άλλη εγγραφή που έχει σχέση με τη χρήση που κλείνει. Έτσι π.χ. πράξεις που πραγματοποιούνται από την επιχείρηση μετά από την λήξη της χρήσης και αφορούν την προηγούμενη χρήση δεν καταχωρούνται στο ημερολόγιο, αλλά στο Ημερολόγιο Εγγραφών Ισολογισμού. Η καταχώρηση γίνεται κατά το χρονικό διάστημα από την έναρξη της νέας διαχειριστικής χρήσης και μέχρι τη λήξη της προθεσμίας σύνταξης του Ισολογισμού της προηγούμενης χρήσης.

ΒΙΒΛΙΟ ΑΠΟΓΡΑΦΩΝ ΚΑΙ ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΩΝ

Στο βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών καταχωρείται στο τέλος του χρόνου η απογραφή, με την οποία εμφανίζεται αναλυτικότερα η περιουσία της επιχείρησης κατά είδος, ποσότητα και αξία σε μια ορισμένη χρονική στιγμή και στο ίδιο νόμισμα. Επίσης καταχωρείται και ο ισολογισμός τέλους χρήσης, ο οποίος προκύπτει από την Απογραφή και της οποίας αποτελεί περίληψη και εμφανίζει την χρηματοοικονομική κατάσταση της επιχείρησης συνοπτικά μόνο κατά είδος και αξία.

Κατά τον ΚΒΣ τα ημερολόγια ενημερώνονται μέσα σε 15 ημέρες από την πραγματοποίηση της συναλλαγής. Μέσα στον επόμενο μήνα, ενημερώνεται το Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο, το Γενικό Καθολικό, καθώς και το Αναλυτικό Καθολικό.

Η ενημέρωση του βιβλίου Αποθήκης γίνεται μέσα σε 8 ημέρες για την ποσότητα και σε 10 ημέρες για την αξία. Στο τέλος της χρήσης με περιθώριο δύο μηνών ενημερώνεται το βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών (η ποσοτική καταμέτρηση των αποθεμάτων μπορεί να γίνει ως τις 20 του μεθεπόμενου μήνα), και τέλος, η ενημέρωση του ημερολογίου εγγραφών ισολογισμού γίνεται στο τέλος της χρήσης με περιθώριο 2 μηνών.

3.4.4 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΘΩΣ ΚΑΙ ΔΥΣΧΕΡΕΙΕΣ ΑΥΤΟΥΕΝΑΝΤΙ ΤΟΥ ΚΛΑΣΣΙΚΟΥ

Τα σημαντικότερα πλεονεκτήματα εφαρμογής του είναι τα εξής:

- 1) Ο επιμερισμός της λογιστικής εργασίας σε περισσότερα άτομα, με διαχωρισμό των λογιστικών γεγονότων σε διαφορετικές κατηγορίες όπως πωλήσεις, αγορές, πληρωμές, εισπράξεις κ.λ.π.
- 2) Η απλοποίηση της λογιστικής εργασίας με την κατάλληλη γραμμογράφηση των αναλυτικών ημερολογίων.
- 3) Ο επιμερισμός των ευθυνών των διαχειριστών και των λογιστών σε τομείς δράσης.
- 4) Ο εσωτερικός και ο εξωτερικός έλεγχος των διαχειριστών γίνεται πιο εύκολα.
- 5) Άμεση παροχή πληροφοριών στη Διοίκηση
- 6) Γενικότερα είναι δυνατή η ορθολογική εφαρμογή της λογιστικής.

7) Περιορίζεται κατά πολύ η τήρηση των γενικών λογιστικών βιβλίων και η ανάλογη απαιτούμενη εργασία. Στα αναλυτικά ημερολόγια όταν ο χρεούμενος λογαριασμός ή ο πιστούμενος παραλείπεται και η αναγραφή του αρκεί στους ειδικούς λογαριασμούς. Επιπλέον περιορίζεται και η τήρηση του συγκεντρωτικού ημερολογίου και η λογιστική του εργασία αφού παραλείπεται η αναγραφή των ειδικών προς χρέωση και πίστωση λογαριασμών και συνεπώς και οι σχετικές λεπτομέρειες και αιτιολογίες και επίσης οι ομοειδής πράξεις δεν καταγράφονται διασκορπισμένες αλλά κατά σύνολα που περιοδικώς μεταφέρονται στους οικείους γενικούς λογαριασμούς. Επομένως η εμφάνιση των λογαριασμών κατά σύνολο καθιστά ευχερέστερη την σύνταξη ισοζυγίου του γενικού καθολικού.

8) Εκτός από το κλασσικό ή ιταλικό σύστημα γνωστών συμφωνιών (Ημερολόγιο και Ισοζύγιο, Γενικό Καθολικό περιληπτικών λογαριασμών και Ισοζυγίου με Αναλυτικά Καθολικά) για την εξασφάλιση της αριθμητικής ακρίβειας των εγγραφών κατά το συγκεντρωτικό σύστημα πραγματοποιείται το εξής : Η συμφωνία μεταξύ των άθροισμάτων όλων των αναλυτικών ημερολογίων σε ορισμένη χρονική περίοδο του μήνα, της εβδομάδας, με το άθροισμα κατά την ίδια χρονική περίοδο του μήνα, της εβδομάδας, με το άθροισμα κατά την ίδια χρονική περίοδο του συγκεντρωτικού ημερολογίου. Μπορεί να παρατηρηθεί το αναλυτικό ημερολόγιο ταμείου να χρησιμεύει και ως βιβλίο ταμείου και στη στήλη των εισπράξεων θα αναγράφεται και το υπόλοιπο του ταμείου της ημέρας αφού γίνει και η τελευταία εγγραφή της ημέρας.

Όταν γίνει η συγκέντρωση των εγγραφών πρέπει για να επιτευχθεί η συμφωνία το πιο πάνω υπόλοιπο να αφαιρείται από το άθροισμα της στήλης των εισπράξεων του αναλυτικού ημερολογίου του ταμείου.

Το συγκεντρωτικό σύστημα παρουσιάζει δύο βασικές δυσχέρειες:

- 1) Η μία εμφανίζεται όταν η πράξη αφορά δύο αναλυτικά ημερολόγια π.χ. αγορά δερμάτινων ειδών αξίας 1000,00 ευρώ με μετρητά. Η δυσχέρεια αυτή αντιμετωπίζεται με τον διάμεσο λογαριασμό «Αγορές διάμεσος λογαριασμός»
- 2) Η άλλη δυσχέρεια οφείλεται στη σύνταξη φύλλων ελέγχου και ανάλυσης όταν τηρούνται τα αναλυτικά ημερολόγια κατά τη κάθετη γραμμική διάταξη ή με τη μορφή του κλασικού συστήματος.
- 3) Υπάρχουν πράξεις που αφορούν συγχρόνως δυο αναλυτικά ημερολόγια όπως αγορές και πωλήσεις τοις μετρητοίς. Αυτό μπορεί να ξεπεραστεί όταν στη λειτουργία των δύο λογαριασμών παρεμβάλουμε ένα τρίτο ο οποίος θα εξισωθεί.
- 4) Σημαντικό μειονέκτημα είναι ότι το σύστημα αυτό πολλαπλασιάζει τον αριθμό των κατά επιπέδων μεταφορών. Ως μεταφορά εννοείται η εργασία εκείνη όταν η εγγραφή που γίνεται στο πρώτο βιβλίο μεταφέρεται στη συνέχεια στο επόμενο και πάλι το ίδιο. Έτσι λοιπόν το σχήμα εργασίας στο συγκεντρωτικό σύστημα είναι το εξής :
  - Κατάρτιση δικαιολογητικών.
  - Εγγραφές σε Αναλυτικά Ημερολόγια. (1^η σειρά μεταφορών)
  - Καταχωρίσεις στα Αναλυτικά Καθολικά. (2^η σειρά μεταφορών)

- Εγγραφές στο Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο. (3^η σειρά μεταφορών)
- Καταχωρήσεις στο Συγκεντρωτικό Καθολικό. (4^η σειρά μεταφορών)
- Σύνταξη Συγκεντρωτικού Ισοζυγίου (5^η σειρά μεταφορών)
- Σύνταξη αναλυτικών καταχωρήσεων για κάθε περιληπτικό λογαριασμό. (6^η σειρά μεταφορών)

Όλες αυτές οι εργασίες αποτελούν επίπονη και μεγάλη εργασία και συγχρόνως και πηγή λαθών. Όλοι όσοι ασκούν την λογιστική γνωρίζουν πόσα λάθη μπορεί να εμφανίσει η συμφωνία του λογαριασμού Πελάτες ή Προμηθευτές ιδίως όταν πρόκειται για επιχειρήσεις που έχουν εκατοντάδες από αυτούς.

- 5) Υπάρχουν οικονομικές πράξεις οι οποίες δημιουργούν σύνθετα ή πολυσύνθετα άρθρα τα οποία εγγράφονται σε δυο ή τρία αναλυτικά ημερολόγια με κατάλληλους τεμαχισμούς. Για παράδειγμα όταν αγοράζουμε εμπορεύματα αξίας 100,00 ευρώ, το 1/3 με πίστωση, το 1/3 με συναλλαγματική, επιβάρυνση με τόκους 5,00 ευρώ και το άλλο 1/3 με μετρητά.
- 6) Τέλος η σύνταξη φύλλων ελέγχου και ανάλυσης για ημερολόγια (αναλυτικά) που έχουν ως γραμμογράφηση κάθετη.

3.4.5 ΙΔΙΟΜΟΡΦΙΕΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ

Το συγκεντρωτικό σύστημα εγγραφών παρουσιάζει ιδιομορφίες κάποιες από τις οποίες είναι δυνατόν να οδηγήσουν στην δημιουργία σφαλμάτων.

Η περίπτωση αυτή αφορά τη διπλή ενδεχομένως καταχώρηση κάποιου ποσού, αναφερόμενου στη συναλλαγή την οποία παρακολουθούμε σε δύο αναλυτικά ημερολόγια. Π.χ Πώληση εμπορευμάτων τοις μετρητοίς.

Η πράξη αυτή αφορά δύο αναλυτικά ημερολόγια:

α) το Αναλυτικό Ημερολόγιο Πωλήσεων όπου θα γίνει η παρακάτω εγγραφή

-----	•	-----			
Ταμείο		Πωλήσεις		Χρέωση	Πίστωση
-----	•	-----			

β) το Αναλυτικό Ημερολόγιο Ταμείων, στη σελίδα των εισπράξεων, όπου έχουμε την εξής εγγραφή:

-----	•	-----			
Ταμείο		Πωλήσεις		Χρέωση	Πίστωση
-----	•	-----			

Για να αποφύγουμε τη διπλή καταχώρηση ποσού χρησιμοποιούμε έναν διάμεσο λογαριασμό «Πωλήσεις τοις μετρητοίς», ο οποίος παρεμβάλλεται μεταξύ του λογαριασμού «Ταμείο» και του λογαριασμού «Πωλήσεις».

Έτσι θα γίνουν οι ακόλουθες εγγραφές:

Αναλυτικό Ημερολόγιο Ταμείων-Εισπράξεις

-----	•	-----			
Ταμείο		Πωλήσεις τοις μετρητοίς		Χρέωση	Πίστωση
-----	•	-----			

Αναλυτικό Ημερολόγιο Πωλήσεων

-----	•	-----			
Πωλήσεις τοις μετρητοίς		Πωλήσεις		Χρέωση	Πίστωση
-----	•	-----			

Η παραπάνω λύση είναι πράγματι ορθότερη και βρίσκει καθολική εφαρμογή.

Εκτός της χρήσεως του κατάλληλου ενδιάμεσου λογαριασμού υπάρχουν και άλλες λύσεις. Θεωρείται π.χ. ότι η πράξη έγινε επί πιστώσει και η πληρωμή έγινε αυθημερόν. Έτσι θα έχουμε:

-----	•	-----			
Πελάτες		Πωλήσεις		Χρέωση	Πίστωση
-----	•	-----			
Ταμείο		Πελάτες		Χρέωση	Πίστωση
-----	•	-----			

Υπάρχει τέλος και άλλη μία λύση την οποία κρίνουμε ως τελείως αβάσιμη και κατά την οποία η παραπάνω συναλλαγή καταχωρείται μόνο σε ένα ημερολόγιο.

3.4.6 ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ ΤΗΡΗΣΕΩΣ ΒΙΒΛΙΩΝ ΜΕ ΤΟ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

Η απογραφή της ατομικής επιχείρησης του Α στις 31/12/01 είχε σε ευρώ

Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός 2934,00(αποσβεσμένα κατά 1173,00)

Εμπορεύματα 7325,00 (είδος Α 20.000 κιλά προς 0,29 ευρώ και είδος Β 2.500 κιλά προς 0,61 ευρώ)

Πελάτες 4402,00 (Δημητρίου 2934,00 και Γεωργίου 1468,00)

Ταμείο 2641,00

Κεφάλαιο 8793,00

Προμηθευτές (Δάβρης 5282,00 και Δήμας 2054,00).

Τον Ιανουάριο του 2002 πραγματοποιήθηκαν τα ακόλουθα λογιστικά γεγονότα:

(ο ΦΠΑ των εμπορευμάτων είναι 18%)

5/1/02 Πληρώθηκε το ενοίκιο του μαγαζιού 176,00 Απόδ. 15 του Νάτση

7/1/02 Αγοράστηκαν με μετρητά γραφικά 58,00 και είδη καθαριότητας 88,00

Τιμ. 15 του Σ.Σίμου, με επιπλέον ΦΠΑ 18%.

10/1/02 Αγοράστηκαν από τον Δήμα εμπορεύματα (είδος Α 10.000 κιλά προς 0,35=3500,00 και είδος Β 4.000 κιλά προς 0,64=2560,00) και το σχετικό με αριθμό 12 τιμολόγιο διακανονίστηκε με μετρητά 1467,00, με συναλλαγματική αποδοχής του Α 1526,00 στις οποίες περιλαμβάνονται και τόκοι 58,69 και το υπόλοιπο με πίστωση 3067,00 Απόδ. Πληρ. 1 και Απόδ. Παραδ. Συναλ. 1.

12/1/02 Πωλήθηκαν στον Γεωργίου εμπορεύματα (είδος Α 24.000 κιλά προς 0,46 =11040,00 και είδος Β 5.000 κιλά προς 0,88=4400,00) κατά το μισό με μετρητά και το υπόλοιπο με συναλλαγματική αποδοχής 7720,00 του πλέον τόκων 176,00.

Τιμ. 1, Απόδ. Είσπρ. 1 και Απόδ.

Παρ. Συν. 1

15/1/02 Εισπράχθηκαν από τον Γεωργίου 293,00 και από τον Δημητρίου 2054,00 Απόδ. Είσπρ. 2 και 3.

25/1/02 Αγοράστηκαν εμπορεύματα (είδος Α 5.000 κιλά προς 0,32=1600,00 και είδος Β 1.000 κιλά προς 0,58=580,00), με πίστωση από τον Δάβρη, Τιμ.31.

28/1/02 Πωλήθηκαν εμπορεύματα (είδος Α 6.000 κιλά προς 0,44=2640,00 και είδος Β 500 κιλά προς 0,94=470,00) στον Δημητρίου κατά το μισό με μετρητά 1555,00 και το υπόλοιπο με πίστωση.1555,00 Τιμ.2 και Απόδ.Είσπρ.4.

31/1/02 Εξοφλήθηκε η μισθοδοτική κατάσταση του μηνός ονομ. ποσού 586,00 ευρώ, με κρατήσεις ΙΚΑ-ΤΕΑΜ 117,00 ΦΜΥ 26,00 και ΧΜΥ 3,00. Οι εισφορές του εργοδότη είναι ΙΚΑ-ΤΕΑΜ 173,00 και ΧΜΥ 3,00.

31/1/02 Ο Γεωργίου εξόφλησε τη συναλλαγματική των 7720,00 που είχε αποδεχτεί Απόδειξη 5

Η απογραφή θα είναι όπως στη παρακάτω σελίδα :

ΑΠΟΓΡΑΦΗ 31/12/2001

		ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
		Γ' ΠΑΓΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ			
1		14 ΕΠΗΛΛΑ ΛΟΙΠΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ			
1		14.00 Επιπλά	2934,00		
2		14.99 Αποσβεσμένα 'επιπλά και λιπός εξοπλισμός	1173,00		1761,00
1		14.99.00 Αποσβεσμένα Έπιπλα			
		Δ' ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΑ			
		I. Αποθέματα			
2		20 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ			
1		20.00 Είδος Α			
1		20.00.00 Αρχικό Απόθεμα κ 20.000 *0,29	5800,00		
2		20.01 Είδος Β	1525,00	7325,00	
2		20.01.00 Αρχικό Απόθεμα κ. 2.500 *0,61			
		II. Απαιτήσεις Βραχυπρόθεσμες			
3		30 ΠΕΛΑΤΕΣ			
1		30.00 Πελάτες εσωτερικού			
1		30.00.00 Δημητρίου, Γούναρη 140 Πειραιάς	2934,00		
2		30.00.01 Γεωργίου, Σταδίου 7 Αθήνα	1468,00	4402,00	
		IV. Διαθέσιμα			
4		38 ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ			
1		38.00 Ταμείο			
1		38.00.00 Ταμείο Επιχείρησης		2641,00	14368,00
		ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			16129,00
		ΠΑΘΗΤΙΚΟ			
		Α' ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ			
		I Κεφάλαιο			
1		40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ			
1		40.07 Κεφάλαιο Ατομικών Επιχειρήσεων			
1		40.07.00 Κεφάλαιο Επιχειρήσεως			8793,00
		Γ' ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
		II Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις			
2		50 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ			
1		50.00 Προμηθευτές εσωτερικού			
1		50.0.00 Δαβρης Τσαμαδου 20 Πειραιάς	5282,00		
2		50.00.01 Δήμας, Νίκης 10, Αθήνα	2054,00		7336,00
		ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟΥ			16129,00

ΙΣΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 31/12/2001

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ				ΠΑΘΗΤΙΚΟ	
Γ' ΠΑΓΙΑ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	Αρχ. Αξία	Απ/σεις	Αναπ. Αξία	Α' ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ	
14 Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	2937,00	1173,00	1761,00	40 Κεφάλαιο	8793,00
Δ' ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΕΝΕΡ/ΚΟ				Γ' ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ	
I. Αποθέματα				II Βραχ/σμες Υποχρ.	
20 Εμπορεύματα			7325,00	50 Προμηθευτές	7336,00
III. Απαιτήσεις Βραχ/σμες					
30 Πελάτες			4402,00		
IV. Διαθέσιμα					
38.00 Ταμείο			2641,00		
ΣΥΝΟΛΟ ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΥ			16129,00	ΣΥΝΟΛΟ ΠΑΘΗΤΙΚΟ	16129,00

Αν τα βιβλία που τηρούνται είναι το Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο και τα Αναλυτικά Ημερολόγια. Εισπράξεων, Πληρωμών και Διαφόρων Πράξεων και φυσικά το Γενικό Καθολικό, τα Αναλυτικά Καθολικά των δευτεροβάθμιων λογαριασμών (Α.Κ. πρώτης σειράς) και τα Αναλυτικά Καθολικά των τριτοβάθμιων λογαριασμών (Α.Κ. δεύτερης σειράς), **οι ενέργειες που θα γίνουν είναι:**

1. Καταχώρηση του Ισολογισμού στο Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο
2. Ενημέρωση του Γενικού Καθολικού από το Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο
3. Ενημέρωση των Αναλυτικών Καθολικών (πρώτης και δεύτερης σειράς)

απευθείας από την απογραφή.

Στο Αναλυτικό Ημερολόγιο Εισπράξεων χρεώνεται μόνο ο λογαριασμός «Ταμείο» και πιστώνεται ο οποιοσδήποτε άλλος λογαριασμός ενώ στο Αναλυτικό Ημερολόγιο Πληρωμών, χρεώνεται ο οποιοσδήποτε άλλος λογαριασμός και πιστώνεται ο λογαριασμός «Ταμείο». Στο Αναλυτικό Ημερολόγιο Διαφόρων Πράξεων, χρεώνονται και πιστώνονται, όλοι οι λογαριασμοί εκτός από το λογαριασμό «Ταμείο».

Ακόμη, για την καταχώρηση των εγγραφών του παραδείγματος, όλες οι αγορές και οι πωλήσεις εμπορευμάτων γίνονται με πίστωση. Χωρίς να σημαίνει ότι δεν μπορούμε πωλήσεις ή αγορές εμπορευμάτων, που γίνονται με μετρητά, όπως π.χ. τις λιανικές πωλήσεις να τις καταχωρήσουμε στο Α.Η. (Εισπράξεων ή Πληρωμών).

Πρέπει να προσέξουμε ιδιαίτερα, στη χειρόγραφη λογιστική, και να ενημερώσουμε και το δευτεροβάθμιο λογαριασμό 89.00 «Ισολογισμός ανοίγματος χρήσης» και τον τριτοβάθμιο λογαριασμό 89.00.00 «Ισολογισμός ανοίγματος χρήσεως 2002» οι οποίοι αν και εξισωμένοι Χ 17302,00 και Π 17302,00 απαιτείται να καταχωρηθούν στα Αναλυτικά Καθολικά για να συμφωνούν τα ισοζύγια. Τις αντίστοιχες ενέργειες κάνουμε και κατά το κλείσιμο των βιβλίων.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ

	2-Ιαν		
14	Έπιπλα και Λ. Εξοπλισμός	2934,00	
20	Εμπορεύματα	7325,00	
30	Πελάτες	4402,00	
38	Χρηματικά Διαθέσιμα	2641,00	
	89 Ισολογισμός		17302,00
	Ισολογισμός 31/12/201		
	2-Ιαν		
	89 Ισολογισμός	17302,00	
	14 Έπιπλα και Λ. Εξοπλισμός		1173,00
	40 Κεφάλαιο		8793,00
	50 Προμηθευτές		7336,00
	Ισολογισμός 31/12/2001		

Στη συνέχεια από το Συγκεντρωτικό Ημερολόγιο ενημερώνονται οι λογαριασμοί στο γενικό

καθολικό. Στη διάρκεια του μήνα ενημερώνονται τα Αναλυτικά Ημερολόγια και από τα

δικαιολογητικά τα αναλυτικά καθολικά.

Α.Η. ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ			Α.Η. ΤΑΜΕΙΟΥ			Α.Η. ΠΛΗΡΩΜΩΝ					
Ιαν	2	Υπόλοιπο 31/12/2001			2641,00	Ιαν.	5	62 ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ		176,00	176,00
Ιαν	12	30 ΠΕΛΑΤΕΣ		7720,00	10361,00			62.04 Ενοίκια			
		30.00 Πελάτες Εσωτερικού						62.04.00 Ενοίκια Κατ/τος Αποδ. 15 Χ		146,00	322,00
		30.00.01 Γ.Γεωργίου Απ. 1				Ιαν.	7	64 ΔΙΑΦΟΡΑ ΕΞΟΔΑ	58,00		
Ιαν	15	30 ΠΕΛΑΤΕΣ		2347,00	12708,00			64.07 Έντυπα και γραφική ύλη			
		30.00 Πελάτες Εσωτερικού						64.07.00 Γραφική ύλη			
		30.00.01 Γεωργίου Απ2	293,00					64.08 Υλικά Άμεσης Ανάλωσης	88,00		
		30.00.00 Δημητρίου	2054,00					64.08.00 Είδη καθαριότητας			
	28	30 ΠΕΛΑΤΕΣ		1555,00	14263,00			54 ΥΠΟΧ. ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΤΕΛΗ		26,28	348,28
		30.00 Πελάτες Εσωτερικού						54.00 ΦΠΑ			
Ιαν	31	30.00.00 Δημητρίου						54.00.00 ΦΠΑ εξόδων 18% τιμ Σίμου			
		31 ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ				Ιαν.	10	50 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ		1467,00	1815,28
		31.00 Γρ/τια Στο Χαρτοφυλάκιο Γεωργίου	7720,00		21983,00			50.00 Προμηθευτές Εσωτερικού			
								50.00.01 Δήμας τιμ. 12			
						Ιαν.	30	53 ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		441,00	2256,28
								53.00 Αποδοχές Πρ/κου Πλ/τές			
								53.00.00 Αποδ. Εμ. Πρ. Πλ/τές μισ. Κατ. Ιουαν			2256,28
							31	Νέο υπόλοιπο για εξίσωση.			19726,72
		ΣΥΝΟΛΟ			21983,00			ΣΥΝΟΛΟ			21983,00

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ			
1	_____ 10 _____		
	20 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ	6060,00	
	20.01 Αγορές με ΦΠΑ 18%		
	54 ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ – ΤΕΛΗ	1090,80	
	54.00 ΦΠΑ		
	54.00.01 ΦΠΑ Αγορών 18%		
	50 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ		7158,80
	50.00 Προμηθευτές εσωτερικού		
	50.00.01 Δήμας		
	Τιμολόγιο 12		
2	_____ 10 _____		
	50 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ	1467,31	
	50.00 Προμηθευτές εσωτερικού		
	50.00.01 Δήμας		
	65 ΤΟΚΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΑΦΗ ΕΞΟΔΑ	58,69	
	65.06 Τόκοι και έξοδα λοιπών Βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		
	65.06.00 Δουλενόμενοι Τόκοι Γραμματίων πληρωτέων		
	51 ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΠΛΗΡΩΤΕΑ		1526,00
	51.00 Γραμμάτια πληρωτέα σε ευρώ		
	Αποδ.1(Η Συναλλαγματική καταχωρείται στα γραμμάτια πληρωτέα.)		
3	_____ 12 _____		
	30 ΠΕΛΑΤΕΣ	18219,20	
	30.00 Πελάτες εσωτερικού		
	30.00.01 Γεωργίου		
	70 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ		15440,00
	70.00 Πωλήσεις χονδρικές ΦΠΑ 18%		
	54 ΥΠΟΧΡ. ΑΠΟ ΦΟΡΟΙ – ΤΕΛΗ		2779,20
	54.00 ΦΠΑ		
	54.00.02 ΦΠΑ πωλήσεων 18%		
	Τιμολόγιο 1		
4	_____ 40 _____		
	31 ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ	7720,00	
	31.00 Γραμμάτια στο χαρτοφυλάκιο		
	30 ΠΕΛΑΤΕΣ		7544,00
	30.00 Πελάτες εσωτερικού		
	30.00.01 Γεωργίου		
	76 ΕΞΟΔΑ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ		176,00
	76.02 Δουλενόμενοι τόκοι γραμματίων εισπρακτέων		
	ΣΕ ΜΕΤΑΦΟΡΑ	34616,00	34616,00
	ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΟΡΑ	34616,00	34616,00

	76.02.00 Δουλεωμένοι τόκοι σε ευρώ			
	Απόδειξη 1			
5	28			
	20 ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΑ		2180,00	
	20.01 Αγορές με ΦΠΑ 18%			
	54 ΥΠΟΧΡΩΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ- ΤΕΛΗ		392,40	
	54.00 ΦΠΑ			
	54.00.01 ΦΠΑ Αγορών 18%			
	50 ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ			2572,40
	50.00 Προμηθευτές εσωτερικού			
	50.00.00 Δάβρης			
	Τιμολόγιο 31			
6	28			
	30 ΠΕΛΑΤΕΣ		3669,80	
	30.00 Πελάτες εσωτερικού			
	30.00.00 Δημητρίου			
	70 ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ			3110,00
	70.00 Πωλήσεις χονδρικές ΦΠΑ 18%			
	54 ΥΠΟΧΡΩΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΤΕΛΗ			559,80
	54.00 ΦΠΑ			
	54.00.02 ΦΠΑ πωλήσεων 18%			
	Τιμολόγιο 2			
7	40			
	60 ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ		763,00	
	60.00 Αμοιβές Έμμισθου προσωπικού	587,00		
	60.00.00 Τακτικές Αποδοχές			
	60.03 Εργοδοτικές Εισφορές & επιβαρύνσεις έμμισθου προσωπικού	176,00		
	60.03.00 Εργοδοτικές Εισφορές ΙΚΑ-TEAM 173,14			
	60.03.04 Χαρτόσημο Μισθοδοσίας 2,93			
	54 ΥΠΟΧΡΩΡΕΩΣΕΙΣ ΑΠΟ ΦΟΡΟΥΣ - ΤΕΛΗ			32,00
	54.03 Φόροι - τέλη Αμοιβών προσωπικού			
	54.03.00 Φ.Μ.Υ 26,41			
	54.03.01 Χαρτόσημο Φ.Μ.Υ 5,86			
	55 ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΟ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ			290,00
	55.00 ΙΚΑ - TEAM			
	55.00.00 Λογαριασμός Τρέχουσας κίνησης			
	53 ΠΙΣΤΩΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ			441,00
	53.00 Αποδοχές Προσωπικού Πληρωτέες			
	53.00.00 Αποδοχές Έμμισθου προσωπικού πληρωτέες			
	Μισθοδοτική Κατάσταση Ιανουαρίου			
	ΣΥΝΟΛΑ ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ		41621,20	41621,20

ΦΥΛΛΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΕΩΣ Α.Η ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ

Χρέωση	Λογαριασμοί που Πιστώνονται				
	38 Χρημ. Διαθ/μα	30 Πελάτες	31 Γραμμάτια Εισπρακτέα		
7720,00	7720,00				
2347,00	2347,00				
1555,00	1555,00				
7720,00		7720,00			
19342,00	11622,00	7720,00			

ΦΥΛΛΟ ΕΛΕΓΧΟΥ ΚΑΙ ΑΝΑΛΥΣΗΣ Α.Η ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Χρέωση	Λογαριασμοί που Χρεώνονται				
	38 Χρημ. Διαθ/μα	62 Παροχές Τρίτων	64 Διαφορ. Εξοδα	54 Υποχρ. απο Φ-Τ	50 Προμηθευτές
176,00	176,00				
146,00		146,00			
26,28			26,28		
1467,00				1467,00	
441,00					441,00
2256,28	176,00	146,00	26,28	1467,00	441,00

Από τα αναλυτικά ημερολόγια ενημερώνονται οι λογαριασμοί της τελευταίας βαθμίδας ενώ οι λογαριασμοί των ανωτέρων βαθμίδων ενημερώνονται από τα αναλυτικά ημερολόγια ή από τα ισοζύγια και οι πρωτοβάθμιοι λογαριασμοί από το συγκεντρωτικό ημερολόγιο.

Για τη συγκέντρωση των πρωτοβάθμιων λογαριασμών γίνονται οι καταστάσεις που λέγονται φύλλα ελέγχου και ανάλυσης. Οι χρεώσεις και πιστώσεις στα φύλλα ελέγχου και ανάλυσης πρέπει να είναι ίσες και αντίστοιχες με τις αντίστοιχες του αναλυτικού ημερολογίου. Συμπερασματικά τα Φ.Ε.Α είναι η συγκεντρωτική κατάσταση που περιλαμβάνει τα ποσά κάθε αναλυτικού ημερολογίου σε γενικούς λογαριασμούς. Με βάση τη κατάσταση αυτή ενημερώνεται το συγκεντρωτικό ημερολόγιο. Τα Φ.Ε.Α συντάσσονται όταν πρόκειται να γίνει η ενημέρωση του γενικού ημερολογίου.

Λογαριασμοί που Χρεώνονται							
20 Έμπ/τα	54 Υποχρ. από Φ-Τ	50 Προμηθευτές	65 Τόκοι & Συν. εξόδα	30 Πελάτες	31 Γραμ/τια εισπρ.		60 Αμ. & Εξ. Πρ/κού
6060,00	1090,80	1467,31	58,69	18219,20		7720,00	763,00
2180,00	392,40			3669,80			
8240,00	1483,20	1467,31	58,69	21889,00		7720,00	763,00

Λογαριασμοί που Πιστώνονται							
50 Προμηθευτές	51 Γραμμ. πληρωτέα.	70 Πωλής Εμπ/των.	54 Υποχρ. Από Φ-Τ	30 Πελάτες	76 Έσοδ. Κεφαλ	55 Ασφ. Οργαν.	53 Πιστωτές διάφοροι
7150,80	1526,00	15440,00	2779,20	7544,00	176,00	290,00	441,00
2597,40		3110,00	559,80				
			32,00				
9723,20	1526,00	18550,00	3371,00	7544,00	176,00	290,00	441,00

Οι εγγραφές στο συγκεντρωτικό ημερολόγιο θα είναι οι εξής :

2		31			
		38 Χρηματικά διαθέσιμα		19342,00	
		30 Πελάτες			11622,00
		31 Γραμμάτια Εισπρακτέα			7720,00
		Α.Η Εισπράξεων			
3					
		62 Παροχές Τρίτων		176,00	
		64 Διάφορα έξοδα		146,00	
		54 Υποχρεώσεις από φόρους –τέλη		26,28	
		50 Προμηθευτές		1467,00	
		53 Πιστωτές Διάφοροι		441,00	
		38 Χρηματικά διαθέσιμα			2256,28
		Α.Η Πληρωμών			
4					
		20 Εμπορεύματα		8240,00	
		54 Υποχρεώσεις από φόρους –τέλη		1483,20	
		50 Προμηθευτές		1467,31	
		65 Τόκοι και συναφή έξοδα		58,69	
		30 Πελάτες		21889,00	
		31 Γραμμάτια Εισπρακτέα		7720,00	
		60 Αμοιβές και έξοδα προσωπικού		763,00	
		50 Προμηθευτές			9723,20
		51 Γραμμάτια πληρωτέα			1526,00
		70 Πωλήσεις εμπορευμάτων			18550,00
		54 Υποχρεώσεις από φόρους –τέλη			3371,00
		30 Πελάτες			7544,00
		76 Έσοδα Κεφαλαίων			176,00
		55 Ασφαλιστικοί οργανισμοί			290,00
		53 Πιστωτές Διάφοροι			441,00
		Α.Η.Δ.Π			

Αντί να γίνουν για κάθε αναλυτικό ημερολόγιο Φ.Ε.Α μπορεί να γίνει και

συγκεντρωτική κατάσταση όπως η επόμενη και από αυτή να ενημερωθεί το συγκεντρωτικό ημερολόγιο.

ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

Α.Η. Εισπρ	Α. Η. Πληρ.	Α.Η.Δ.Π	Σύνολα Χρεώσεων	Λογαριασμοί	Σύνολα Πιστώσεων	Α.Η.Δ.Π	Α. Η. Πληρ.	Α.Η. Εισπρ
9342,00			21889,00	38 Χρηματικά Διαθέσιμα	2256,28		2256,28	
		21889,00	21889,00	30 Πελάτες	19166,00	7544,00		11622,00
		7720,00	7720,00	31 Γραμμάτια Εισπρακτέα	7720,00			7720,00
	176,00		176,00	62 Παροχές τρίτων				
	146,00		146,00	64 Διάφορα έξοδα				
	26,28	1483,20	1509,48	54 Υποχρ. Απο φόροι - τελ	3371,00	3371,00		
	1467,00	1467,31	2934,31	50 Προμηθευτές	9723,20	9723,20		
	441,00		441,00	53 Πιστωτές διάφοροι	441,00	441,00		
		8240,00	8240,00	20 Εμπορεύματα				
		58,69	58,69	65 Τόκοι και συν έξοδα				
		763,00	763,00	60 Αμοιβές και εξ Πρ/κου				
				51 Γραμμάτια πληρωτέα	1526,00	1526,00		
				70 Πωλήσεις Εμπ/των	18550,00	18550,00		
				76 Έσοδα Κεφαλαίων	176,00	176,00		
				55 Ασφαλ. Οργανισμοί	290,00	290,00		
9342,00	2256,28	41621,20	63219,48		63219,48		41621,20	19342,00

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ

Ο καλύτερος τρόπος που μπορείς να εκφραστείς είναι με αριθμούς

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

4.1 ΑΠΟ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗ ΣΤΗ ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

Οι λογιστικές εργασίες όπως ήδη γνωρίσαμε είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα βασισμένο σε υπολογιστή. Οι εργασίες αυτές είναι πολλές και απαιτούν πολύ χρόνο για να γίνουν τουλάχιστον στις μεσαίες και μεγάλες επιχειρήσεις. Αυτές αρχίζουν από την έκδοση ή λήψη του παραστατικού, τον ουσιαστικό, τυπικό και αριθμητικό έλεγχο της ορθότητας του και την καταχώρηση του στα αναλυτικά ημερολόγια και μετά στα συγκεντρωτικά βιβλία (συγκεντρωτικό ημερολόγιο και γενικό καθολικό). Στη συνέχεια εντάσσονται ισοζύγια και άλλες καταστάσεις για συμφωνίες των βιβλίων και για παροχή πληροφοριών προς τους διαχειριστές και τους διοικούντες την οικονομική μονάδα για να λάβουν ορθές αποφάσεις.

Οι εργασίες αυτές χρειάζονται χρόνο και εργασία και πολλές φορές δεν είναι δυνατή η γρήγορη συγκέντρωση όλων των επιθυμητών πληροφοριών, όπως διαγράμματα πορείας εισπράξεων, πληρωμών, αγορών, πωλήσεων και πλήθος άλλες. Για αυτό το λόγο οι επιχειρήσεις σήμερα μεταπηδούν από την επίμονη και χρονοβόρα χειρόγραφη τήρηση των βιβλίων τους στην μηχανογραφημένη. Στην ουσία η μεταπήδηση αυτή δεν είναι παρά μια μετάταξη από την απλή κλασική λογιστική στην τυποποιημένη λογιστική του Ελληνικού Λογιστικού Σχεδίου. Ειδικότερα η μεταπήδηση στις

επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ κατηγορίας από την χειρόγραφη στην μηχανογραφική τους τήρηση, συνδέεται άμεσα με την υποχρεωτική εφαρμογή του Ε.Γ.Α.Σ., και τη δυνατότητα που έχουν τα προγράμματα εφαρμογών να αναπτύσσουν τους λογαριασμούς σε αναλυτικότερα επίπεδα κατώτερων βαθμών.

Η απασχόληση των εργαζομένων των λογιστηρίων σε αυτοματοποιημένα συστήματα δεν αποκλείει βέβαια ότι μερικές από τις λογιστικές εργασίες μπορούν να γίνουν χειρόγραφα. Η μηχανολογική όμως καταγραφή και επεξεργασία των δεδομένων των συναλλαγών, βοηθά στην επιτάχυνση των διαδικασιών ώστε έγκαιρα να παίρνονται οι πληροφορίες για να αξιοποιούνται συχνά. Βασική προϋπόθεση για να μηχανοργανωθεί το λογιστήριο ώστε να τηρεί μηχανογραφικά τόσο τα λογιστικά βιβλία, όσο και τα στοιχεία (αυτοματοποίηση λογιστηρίου) είναι ένα ολοκληρωμένο σύστημα βασισμένο σε υπολογιστή.

4.2 ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΤΗΡΗΣΗ **ΛΟΓΙΣΤΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ**

Αξιοσημείωτο είναι ότι η μηχανογραφημένη λογιστική έλαβε το τελευταίο καιρό μεγάλες διαστάσεις. Απαιτείται ελάχιστος χρόνος για τη συλλογή γεγονότων και τη λήψη πληροφοριών εν συγκρίσει με το χειρόγραφο σύστημα. Οι βασικές ενέργειες του χρήστη στη μηχανογραφημένη είναι :

- Το άνοιγμα των βιβλίων σύμφωνα με το σχέδιο των λογαριασμών.

- Η έκδοση τιμολογίων και άλλων αποδείξεων με ταυτόχρονη ενημέρωση των ημερολογίων, των καθολικών, των ισοζυγίων, τη διαχείριση των αποθεμάτων, τη μισθοδοσία, τους αριθμοδείκτες, τη συγκέντρωση των αποτελεσμάτων εκμεταλλεύσεως και χρήσεως, τη ναυτογραφία, τον ισολογισμό, το κλείσιμο των βιβλίων και ότι άλλο κρίνεται απαραίτητο.
- Ακόμα η τήρηση της αναλυτικής λογιστικής εκμεταλλεύσεως εάν εφαρμόζεται.

4.3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΡΗΣΗΣ Η/Υ ΕΝΑΝΤΙ ΤΗΣ ΧΕΙΡΟΓΡΑΦΗΣ

Τέλος κλείνοντας αυτή την προσπάθεια παρουσίασης των λογιστικών μεθόδων και συστημάτων, θα αναφέρουμε ενδεικτικά τα πλεονεκτήματα της χρήσης Η/Υ στις λογιστικές εργασίες αντιπαραθέτοντας τα με το χειρόγραφο σύστημα.

Βασικά χαρακτηριστικά και πλεονεκτήματα των Η/Υ σε σχέση με το χειρόγραφο σύστημα είναι τα ακόλουθα :

1. **Ακρίβεια.** Η εξαγωγή του αποτελέσματος κάποιας επεξεργασίας, γίνεται με ακρίβεια. Τυχόν λάθη που εμφανίζονται, οφείλονται είτε σε λαθεμένη ανάλυση και κατάρτιση του προγράμματος είτε σε λαθεμένη πληκτρολόγηση. Και στις δύο περιπτώσεις πρόκειται για ανθρώπινα λάθη.

2. **Ταχύτητα Στην Εξαγωγή Αποτελεσμάτων.** Οι εργασίες που εκτελεί ο Η/Υ πραγματοποιούνται σε δισεκατομμύρια του δευτερολέπτου, σε αντίθεση με τις χρονοβόρες απαιτήσεις του χειρόγραφου συστήματος.
3. **Αυτοματισμός.** Οι περισσότερες λογιστικές εργασίες πραγματοποιούνται αυτόματα με μόνη την πληκτρολόγηση μιας εντολής.
4. **Μικρός Χώρος Εργασίας.** Οι εργασίες που εκτελεί ο Η/Υ απαιτούν μικρό χώρο μικρότερο σε σχέση από εκείνο του χειρόγραφου συστήματος.
5. **Αξιοπιστία.** Όλα τα μηχανήματα, εν όψει της προόδου της τεχνολογίας, δεν παρουσιάζουν θεαματικές διαφορές μεταξύ τους. Η αξιοπιστία τους είναι μεγάλη, χωρίς βέβαια να αποκλείονται μικρές και σπάνιες βλάβες, από τις οποίες οι περισσότερες και πάλι οφείλονται σε εξωτερικές επιδράσεις (πχ πτώση της τάσης του ρεύματος, βίαιη φθορά των μηχανικών μερών των μηχανημάτων, ακατάλληλη θερμοκρασία περιβάλλοντος)
6. **Μικρός χώρος αποθήκευσης στοιχείων.** Λογιστικά στοιχεία και πληροφορίες που θα απαιτούσαν δεκάδες λογιστικών βιβλίων , μπορεί να αποθηκευτούν σε μαγνητικά μέσα (δίσκους,, δισκέτες , μαγνητοταινίες) με ελάχιστο όγκο και να αναπαραχθούν , πράγμα πολύ δύσκολο σε περίπτωση καταστροφής των χειρόγραφων βιβλίων.
7. **Σε περίπτωση διαπίστωσης λάθους κατά την καταχώρηση των οικονομικών πράξεων ή τη μεταφορά τους από ένα βιβλίο σε άλλο , στο μεν χειρόγραφο σύστημα απαιτείται η εφαρμογή κάποιας διαδικασίας για την διόρθωση του , που απαιτεί πρόσθετη απασχόληση και αφήνει εμφανή ίχνη ενώ στο μηχανογραφικό σύστημα , αν το λάθος αποκαλυφθεί μέσα στο χρόνο ενημέρωσης (input), η διόρθωση είναι ευχερής , χωρίς τουλάχιστον να αφήνει ίχνη. Στη χειρόγραφη λογιστική , η διόρθωση των βιβλίων προδίδει κάποια προχειρότητα και αντιαισθητικότητα.**

4.4 ΜΕΙΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ **ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ**

Σαν μειονέκτημα των Η/Υ σε σχέση με τα χειρόγραφα συστήματα

μπορεί να *επισημανθούν τα ακόλουθα :*

- 1. Εξάρτηση από την ηλεκτρική ενέργεια. Σε περίπτωση διακοπής του ηλεκτρικού ρεύματος , διακόπτεται κάθε λογιστική εργασία , ακόμη δε και κάθε άλλη μηχανογραφική εργασία (ενδεικτικό παράδειγμα οι Τράπεζες που εφαρμόζουν ON LINE σύστημα). Επίσης πάντα υπάρχει κίνδυνος , ακόμη και πτώση της τάσης του ρεύματος , να “χαθούν” όλες οι εγγραφές (πληκτρολογήσεις που έχουν πραγματοποιηθεί την ίδια ημέρα) αν δεν έχει προβλεφθεί ο εφοδιασμός με ειδικό μηχάνημα αντιμετώπισης των συγκυριών αυτών (ή αν μέχρι τη στιγμή της διακοπής δεν έχουν παρθεί αντίγραφα ασφαλείας –BACKUP).*
- 2. Εξάρτηση από τους τεχνικούς των μηχανημάτων και των προγραμμάτων. Σε περίπτωση βλάβης (ή ακόμη λαθεμένου χειρισμού) του μηχανήματος και μέχρι να προσέλθει ο τεχνικός για αποκατάσταση της ομαλής λειτουργίας , η επιχείρηση αποδυναμώνεται , έστω και αν υπάρχει η λύση της προσφυγής σε άλλα μηχανήματα ή προσωρινά χειρόγραφα συστήματα. Όμοια εξάρτηση υπάρχει στις περιπτώσεις; λαθεμένων ή ελλιπών προγραμμάτων , ακόμα δε όταν το πρόγραμμα δεν έχει ελεύθερη αρχιτεκτονική για το χρήστη (π.χ. σε περίπτωση μεταβολής των συντελεστών Φ.Π.Α. υποχρεώνεται ο χρήστης να καλέσει τον προγραμματιστή για την αλλαγή τους).*
- 3. Χρόνος για προετοιμασία εισαγωγής των μόνιμων στοιχείων. Η προετοιμασία για την προσαρμογή του χρήστη στη φιλοσοφία του προγράμματος (π.χ. εισαγωγή του λογιστικού σχεδίου, των παραμέτρων) ή για την εισαγωγή των μόνιμων στοιχείων της λογιστικής (π.χ. άνοιγμα καρτέλας πελάτη , προσδιορισμός κωδικών αριθμών των φορολογικών στοιχείων που εκδίδονται ή πελατών κ.λ..π) απαιτεί κάποιο χρονικό*

διάστημα.

4. Η εξοικίωση του χρήστη με τη φιλοσοφία του προγράμματος. Αυτό εξαρτάται τόσο από τη γνώση των λογιστικών αρχών και των συναφών με αυτές φορολογικών υποχρεώσεων τις οποίες καλείται να εφαρμόσει, όσο και από τις ανάλογες γνώσεις του εκπαιδευτή ή αυτού που έχει συντάξει το εγχειρίδιο οδηγιών για την εφαρμογή του προγράμματος. Αυτά βέβαια με την προϋπόθεση ότι ο επιτηδευματίας ή ο λογιστής θα συνειδητοποιήσουν την αναγκαιότητα μηχανοργάνωσης των λογιστικών τους εργασιών.
5. Η δυνατότητα ένταξης στο πρόγραμμα κρυφών εντολών με τις οποίες θα είναι δυνατή η αναδρομική αλλοίωση ή προσθήκη κάποιων εγγράφων. Τα αποτελέσματα των παραπάνω μειονεκτημάτων, που έχουν επίδραση είτε σε βάρος του επιτηδευματία είτε σε βάρος του δημοσίου (ή και ουδέτερη) αντιμετωπίζονται σε μεγάλο βαθμό από τις διατάξεις του νέου Κ.Β.Σ.

4.5 ΧΡΟΝΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΕΚΤΥΠΩΣΗΣ ΤΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Κ.Β.Σ

Εκτύπωση είναι η μεταφορά με απεικόνιση των δεδομένων (οικονομικών πράξεων) από το αρχείο του Η/Υ σε μηχανογραφικά έντυπα, θεωρημένα ή όχι. Η εκτύπωση των φορολογικών λογιστικών βιβλίων γίνεται σε καθορισμένο από τον Κ.Β.Σ χρόνο.

Έτσι η εκτύπωση γίνεται :

του βιβλίου αγορών (Α' κατηγορίας) και του βιβλίου εσόδων –εξόδων (Β' κατηγορίας) μέσα στον επόμενο μήνα εκείνου που αφορούν οι πράξεις.

του βιβλίου απογραφών εμπορεύσιμων περιουσιακών στοιχείων (Β' κατηγορίας) και του βιβλίου απογραφών και ισολογισμών (Γ' κατηγορίας) στον ίδιο χρόνο με τον χρόνο

ενημέρωσης του.

Τα ημερολόγια στα οποία καταχωρούνται πρωτογενώς οι εγγραφές, ενημερώνονται εντός 15 ημερών από την έκδοση ή τη λήψη του κατά περίπτωση δικαιολογητικού και επί ταμειακών πράξεων από τη διενέργειά τους. Η εκτύπωση τους γίνεται μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα, εκείνου που αφορούν οι οικονομικές πράξεις.

Τα αναλυτικά καθολικά εκτυπώνονται μια φορά στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου και μέσα στην προθεσμία κλεισίματος του ισολογισμού.

Το γενικό καθολικό και το συγκεντρωτικό ημερολόγιο εκτυπώνονται στο τέλος του επόμενου μήνα εκείνου που αφορούν οι οικονομικές πράξεις ή μια φορά στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου, μέσα σε προθεσμία κλεισίματος του ισολογισμού, με την προϋπόθεση ότι μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα, εκείνου που αφορούν οι οικονομικές πράξεις, εκτυπώνεται ισοζύγιο του γενικού καθολικού.

Το βιβλίο αποθήκης ενημερώνεται ποσοτικά εντός 8 ημερών από την παραλαβή ή την παράδοση ή άλλου είδους διακίνησης του αγαθού και κατά αξία εντός 10 ημερών από την έκδοση ή την λήψη του στοιχείου αξίας. Εκτυπώνεται στο τέλος του επόμενου μήνα, εκείνου που αφορούν οι οικονομικές πράξεις ή μια φορά στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου, μέσα στην προθεσμία κλεισίματος του ισολογισμού, με την προϋπόθεση ότι μέχρι το τέλος του επόμενου μήνα, εκείνου που αφορούν οι οικονομικές πράξεις, εκτυπώνεται μηνιαία θεωρημένη κατάσταση βιβλίου αποθήκης. Στην κατάσταση αυτή αναγράφονται κατά είδος για τα είδη που κινήθηκαν στη διάρκεια του μήνα, τα προοδευτικά αθροίσματα κατά ποσότητα και αξία καθώς και τα ποσοτικά υπόλοιπα.

Για τα είδη που δεν κινήθηκαν αναγράφεται στη μηνιαία κατάσταση το προοδευτικό άθροισμα, για όλα τα είδη μαζί, των αξιών χρέωσης και πίστωσης μέχρι το τέλος του προηγούμενου μήνα. Αν ο επιτηδευματίας είναι υπόχρεος στην τήρηση βιβλίου αποθήκης μόνο κατά την εισαγωγή, στην κατάσταση εμφανίζονται μόνο οι ποσότητες και οι αξίες που σχετίζονται με την εισαγωγή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

➤ ΕΙΣΑΓΩΓΗ - ΑΡΧΕΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

- Έννοια-αντικείμενο-σκοποί λογιστικής ΣΕΛ 1
- Ιστορική εξέλιξη της λογιστικής ΣΕΛ 2-6
- Νομοθετική Αναγνώριση ΣΕΛ 6-8

➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ ΚΑΙ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟ/ΣΕΛ 9

- Ορισμός επιχείρησης 1.1 ΣΕΛ 10
- Λειτουργίες Της Επιχείρησης 1.2 ΣΕΛ 10-11
- Διακρίσεις Της Λογιστικής 1.3 ΣΕΛ 11-13
- Εργασίες Λογιστηρίου 1.4 ΣΕΛ 13-16

➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ/ΣΕΛ 17

- Ιστορική Αναδρομή Λογιστικών Μεθόδων 2.1 ΣΕΛ 18
- Ορισμός Λογιστικής Μεθόδου 2.2 ΣΕΛ 19-20
- Απλογραφία 2.3 ΣΕΛ 20-22
- Τρόπος Τήρησης Απλογραφίας 2.4 ΣΕΛ 22-24
- Βελτιωμένη Απλογραφία 2.5 ΣΕΛ 24-25
- Εξελιγμένη Μορφή Απλογραφικής Μεθόδου 2.6 ΣΕΛ 25-26
- Πρώτη Κατηγορία-Βιβλίο Αγορών 2.7 ΣΕΛ 27-28
- Παράδειγμα Βιβλίου Αγορών 2.8 ΣΕΛ 28-31
- Δεύτερη Κατηγορία-Βιβλίο Εσόδων Και Εξόδων 2.9 ΣΕΛ 32-33
- Παράδειγμα βιβλίου Εσόδων-Εξόδων 2.10 ΣΕΛ 34-37
- Διγραφική Μέθοδος 2.11 ΣΕΛ 38-40

➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ - ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ/ΣΕΛ41

- Ορισμός Λογιστικών Συστημάτων Και Διακρίσεις Τους 3.1 ΣΕΛ 42
- Κλασικό-Ιταλικό Σύστημα 3.2 ΣΕΛ 42-46
- Ημερολόγιο Κλασικού Συστήματος-π.χ 3.2.1 ΣΕΛ 46-49
- Γενικό Καθολικό Κλασικού Ημερολογίου 3.2.2 ΣΕΛ 49-51
- Ισοζύγιο Κλασικού Συστήματος 3.2.3 ΣΕΛ 51-53
- Αμερικάνικο Σύστημα-Ημερολόγιο-Καθολικό 3.3 ΣΕΛ 53-56
- Συγκεντρωτικό Σύστημα 3.4 ΣΕΛ 57-58
- Βιβλία Συγκεντρωτικού Συστήματος 3.4.1 ΣΕΛ 58-59
- Πορεία Εργασιών Συγκεντρωτικού Συστήματος 3.4.2 ΣΕΛ 59-62
- Ανάλυση Ημερολογίων Και Λειτουργία Αυτών 3.4.3 ΣΕΛ 63-68
- Πλεονεκτήματα Και Δυσχέρειες Συγκεντρωτικού Έναντι Κλασικού 3.4.4 ΣΕΛ 68-71
- Ιδιομορφίες Συγκεντρωτικού 3.4.5 ΣΕΛ 71-73
- Παράδειγμα Τήρησης Βιβλίων Βάση Συγκεντρωτικού 3.4.6 ΣΕΛ 73-85
- Υπόδειγμα Αναλυτικού Ημερολογίου ΣΕΛ 86
- Υπόδειγμα Γενικού Καθολικού ΣΕΛ 87

- Χρόνος Ενημέρωσης Βιβλίων Γ' Κατηγορίας

ΣΕΛ 88

➤ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ-ΜΗΧΑΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ/ΣΕΛ 89

- Από Την Χειρόγραφο Στην Μηχανογραφημένη 4.1
- Μηχανογραφημένη Τήρηση Λογιστικών Βιβλίων 4.2
- Πλεονεκτήματα Χρήσης Η/Υ 4.3
- Μειονεκτήματα Χρήσης Η/Υ 4.4
- Υποδείγματα Μηχανογραφημένης

ΣΕΛ 90-91

ΣΕΛ 91

ΣΕΛ 92-93

ΣΕΛ 93-95

ΣΕΛ 96-97

➤ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΕΛ 98

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ζέρβας Ξενοφών 1995
- Πρόκος Ιωάννης – Ανάλυση και σχεδιασμός συστημάτων λογιστικής διαχείρισης δικτύου
- Παρασκευόπουλος – Γενικές αρχές λογιστικής
- Στεφάνου – Πληροφοριακά λογιστικά συστήματα
- Peter J. Gisen
- Walter B. Meigs – Λογιστική
- Robert F. Meigs – Η βάση των επιχειρηματικών αποφάσεων.
- Ρεβανόγλου – Γεωργόπουλου – Γενική λογιστική με Ε.Γ.Α.Σ.
- Κοντάκος – Γενική λογιστική
- Βούλγαρη – Γενική λογιστική
- Ροδοσθένους – Οργάνωση λογιστηρίου
- Σαρακανού – Γενικές αρχές λογιστικής
- Βενιέρη – Λογιστικά πληροφοριακά συστήματα
- Τσιμάρας – Γενική λογιστική
- Ανδρεάκος – Αρχές γενικής λογιστικής
- Ζάππας Βύρων – Λογιστική I
- Καούνης – Ε.Γ.Α.Σ.
- Παπαδημητρίου – Αρχές γενικής λογιστικής
- Σακέλης – Ε.Γ.Α.Σ.
- Παπαδέας – Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων
- Καρδακάρης – Γενικές αρχές λογιστικής
- Χρυσοκέρης – Αρχές γενικής λογιστικής

